

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

2 februari 2000

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

BELEIDSNOTA ENERGIE 1999-2004

BELEIDSNOTA VLAAMSE STATISTIEKEN 1999-2004

Inhoud

Nr. 28

Woensdag 2 februari 2000
Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Beleidsnota Energie 1999-2004, ingediend door de heer Steve Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie – 162 (1999-2000) – Nr. 1	
Bespreking	1
Sprekers : de heren Eddy Schuermans, Jean Geraerts, Eric Van Rompuy, Cis Schepens, André Moreau, Jan Loones, Robert Voorhamme en Eloi Glorieux en minister Steve Stevaert	
Met redenen omklede moties	22
Beleidsnota Vlaamse Statistieken 1999-2004, ingediend door de heer Steve Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie – 161 (1999-2000) – Nr. 1	
Bespreking	22
Sprekers : mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Herman De Reuse, mevrouw Mieke Van Hecke, de heer Chris Vandenbroeke en minister Steve Stevaert	
Met redenen omklede motie	26
Regeling van de werkzaamheden	26

VOORZITTER : De heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.04 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Norbert De Batselier, Niki De Gryze, Francis Vermeiren : gezondheidsredenen ;

Marc Cordeel, Jacques Devolder, Freddy Sarens : buitenslands ;

Marleen Van den Eynde : ambtsverplichtingen ;

Marcel Logist : familieverplichtingen.

BELEIDSNOTA Energie 1999-2004, ingediend door de heer Steve Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie – 162 (1999-2000) – Nr. 1

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Energie 1999-2004, ingediend door de heer Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie.

De bespreking is geopend.

De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, namens de CVP-fractie wil ik kort enkele opmerkingen formuleren bij twee grote aandachtspunten in de beleidsnota : de vrijmaking van de energiemarkt en een aantal kwalitatieve aspecten van het

energiebeleid, met name het stimuleren van een rationeel energiegebruik en het aanwenden van milieuvriendelijke energie.

Met betrekking tot de vrijmaking van de energiemarkt is het niet onze bedoeling vandaag te anticiperen op het debat dat nog moet worden gevoerd naar aanleiding van het ontwerp van de regering dat hopelijk zeer binnenkort zal worden ingediend in het parlement. Het gesprek kan op dat ogenblik starten in de bevoegde commissie. We vragen dat kort daarna ook een initiatief wordt genomen voor de gasvoorziening. Op die manier kan het Vlaams Gewest aansluiten bij twee federale wetten om de Europese richtlijn uit te voeren inzake de aspecten waarvoor we bevoegd zijn.

Inzake de vrijmaking van de energiemarkt nemen we in de beleidsnota een tegenstrijdigheid waar. Enerzijds duiden heel wat passages op een versnelde en volledige vrijmaking van de energiemarkt. Anderzijds zijn er ook heel wat meer terughoudende passages waarin men niet zo ver gaat als we zouden willen. Dat is vooral het geval wanneer men concreet wordt. Ik zal dit even illustreren. De minister stelt in zijn beleidsnota dat energie en aanverwante diensten aan de laagst mogelijke prijs moeten worden aangeboden. Er staat ook dat een vrije markt enkel goed kan werken als iedereen op gelijke en niet discriminerende wijze toegang krijgt tot de markt. Het is dan ook belangrijk dat we niet achterblijven ten opzichte van onze buurlanden en de markt in hetzelfde tempo vrijmaken. Dit zijn drie stellingen die duidelijk wijzen op een versnelde en volledige vrijmaking van de markt, en die door ons worden onderschreven.

Een aantal andere aandachtspunten zijn minder vergaand. Verdere lectuur toont aan dat de doelstellingen sterk worden afgevlakt. Met betrekking tot elektriciteit betekent dit concreet dat de vrije toegang tot de markt wordt beperkt tot een kleine minderheid van de gebruikers. Wanneer men spreekt over gebruikers van meer dan 20 gigawatt/uur per jaar, gaat het slechts over enkele honderden bedrijven. Voor de KMO's, kleine ondernemingen en gezinnen is er geen duidelijk vooruitzicht op een vrije toegang tot de markt.

Uw kwalitatieve aanvullingen om personen die met een kwalitatieve WKK-installatie produceren en personen die groene stroom produceren, versneld toegang te verlenen, zijn waardevol maar in het gehele pakket slechts marginaal. Dit is geen brede versnelde vrijmaking van de markt. Het ging in eerste instantie om de laagst mogelijke prijs. Op een aantal plaatsen gaat het echter om correcte en

Schuermans

sociaal aanvaardbare prijzen. De laagst mogelijke prijs valt hierbij als begrip weg.

We vinden ook dat de monopolies van de energie-distributiebedrijven in de nota eigenlijk worden bevestigd. U anticipeert nochtans op een nieuwe situatie. De intercommunales moeten zich aan de nieuwe marktomstandigheden aanpassen. Ze moeten in nieuwe producten en diensten investeren. De intercommunales moeten volgens ons recent ingenomen partijstandpunt nog meer armslag krijgen. Ze moeten zich kunnen wapenen in een nieuwe marktsituatie. De decreetgever moet de mogelijkheid bieden om op te treden in andere commerciële verbanden, ook buiten het gebied dat die intercommunales vandaag bedienen.

We volgen met andere woorden de in de nota omschreven optie, maar we verbinden hier wel de vrije keuze van iedere gebruiker aan. Dit laatste vinden we niet terug in de beleidsnota. Nochtans zal enkel die vrije toegang tot de markt voor elke gebruiker, inclusief het particuliere gezin, een besparing betekenen. Men zal niet louter enkele honderden frank per jaar besparen door het verkrijgen van een aantal gratis kilowattuur, maar ook enkele duizenden frank per jaar als gevolg van een lagere marktprijs. Voor de KMO's betekent dit een belangrijke besparing. Ze zullen op dat ogenblik betere voorwaarden kunnen krijgen. We ervaren de elektriciteitsprijs voor de KMO's – die net als gezinnen vaak kleine gebruikers zijn – als een concurrentienadeel ten aanzien van de ons omringende landen.

De minister wil de vrijmaking van de markt realiseren aan het tempo van onze buurlanden. Ik wil er echter op wijzen dat de vrije toegang in Duitsland – toch een belangrijke handelspartner voor onze Vlaamse economie – reeds is gerealiseerd. Ook Nederland zal die stap dit jaar nog zetten voor de KMO's. Indien u het tempo van de ons omringende landen wilt volgen, gaan uw concrete doelstellingen niet ver genoeg. We zullen hier bij de bespreking van het ontwerpdecreet zeker nog op terugkomen.

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : Ik zie geen tegenstelling tussen de woorden van de heer Schuermans en de beleidsnota. We willen een snelle liberalisering verwezenlijken, niet alleen voor de grote bedrijven maar ook voor de kleine bedrijven en voor de gezinnen. We willen echter ook dat dit geordend verloopt. Het is zeker onze doelstelling om dit sneller te laten verlopen dan op het federale niveau is af-

gesproken. Op het moment van die vrijmaking moeten we echter oog hebben voor de gebonden en de niet-gebonden klanten. Het standpunt van de CVP is duidelijk. Ze vindt dat de intercommunales een rol moeten kunnen spelen in die vrije markt. Op dat moment moeten die intercommunales of die steden en gemeenten echter de mogelijkheid hebben om een ander orgaan op te richten dat commerciële activiteiten voor de niet-gebonden klanten kan ontwikkelen.

Het heeft geen zin om de markt nu op het niveau van het huisgezin vrij te maken zonder te voorzien in de nodige beheersinstrumenten voor de niet-gebonden klanten. Dit zou neerkomen op een cadeau aan de privé-partner Electrabel, want alle klanten zouden dan in die structuur stappen. Dit zou een verarming van de openbare sector in heel Vlaanderen betekenen, niet enkel in de sector van de zuivere intercommunales maar ook in die van de gemengde intercommunales.

Het grote verschil met Duitsland kan trouwens worden samengevat in één vraag. Waarvan zijn de klanten op dit ogenblik nu net de eigenaar? Aan gezien we die klanten niet verplicht kunnen afstoten, hebben we nood aan een kader om ze te bedienen.

De heer Eddy Schuermans : We beamen dat er op het vlak van de regelgeving inzake regulator en netbeheerder initiatieven moeten worden genomen. Maar er moet een duidelijk perspectief bestaan over het tempo dat we gaan volgen, en niet alleen voor de gebruikers van meer dan 20 gigawatt/uur per jaar. Voor deze enkele honderden bedrijven bent u zeer concreet maar er moet een perspectief zijn in verhouding tot de ons omringende landen. Dat kan mijns inziens niet worden teruggevonden in deze beleidsnota. We zullen daar binnenkort echter ruimschoots aandacht aan besteden, wanneer het ontwerp van decreet wordt ingediend.

Dan is er nog het rationeel energiegebruik en het aanwenden van milieuvriendelijke energie. U geeft een heel brede beschouwing inzake het nastreven van de Kyoto-doelstellingen voor het verminderen van broeikasgasemissies. Dat is een zeer ambitieus programma. U geeft ook aan wat dit financieel inhoudt, zij het in de vorm van Belgische cijfers. Vanaf dat jaar is er bovenop het reeds geplande beleid sprake van een meeruitgave van 816 miljoen frank op jaarbasis. Vanaf 2005 neemt dit volgens uw nota toe tot 9,2 miljard frank, vanaf 2010 tot 33,7 miljard frank. Dit zijn gigantische bedragen. We stellen ons dan ook de vraag wie dat in de Vlaamse context gaat betalen. Zal het CO2/REG-

Schuermans

beleidsplan, dat eind vorig jaar door de regering werd goedgekeurd, volstaan om deze ambitieuze doelstellingen te halen? Zullen de residentiële gebruikers in staat zijn om de energiegebonden CO₂-emissies in belangrijke mate te reduceren? Zoals u zelf aangeeft in de nota is de industrie verantwoordelijk voor 18 percent van de emissies, maar het grootste deel daarvan moeten we daar niet zoeken. Het is ook niet uw ambitie om dringende maatregelen te nemen en de industrie een en ander te doen naleven. Kunnen die doelstellingen worden gehaald, en hoe ziet u de financiering hiervan?

Ons voorbehoud wordt eveneens gevoed door enkele concrete punten in de beleidsnota. Ten eerste geeft u aan dat het WKK-vermogen – en warmtekrachtkoppeling is een bijzondere techniek om dit na te streven – niet sterker gaat stijgen dan in de voorbije periode. Er is sprake van een stijging van 600 megawatt in de periode tot 2004. Dat is hetzelfde ritme als in het verleden. Is dit voldoende om de doelstellingen te halen? Ten tweede is er het belangrijke element van de windenergie. Wat de plaatsing van windturbines betreft, verklaart uw nota dat er sinds 1996 een honderdtal stedenbouwkundige attesten zijn aangevraagd door diverse instanties, zoals producenten en distributeurs. Nog steeds volgens uw eigen nota zijn er tot op vandaag echter slechts een paar bouwvergunningen definitief verstrekt. In een nog niet zo ver verleden droeg u ook daarvoor een zekere verantwoordelijkheid. Met ons stelt u vast dat er vanwege de producenten een zekere vraag bestaat naar vergunningen voor deze bijzondere installaties, maar deze worden niet verstrekt. Mijn fractie pleit niet voor het om het even waar plaatsen van deze turbines, maar men moet wel weten wat men wil. Indien men hernieuwbare energie, waarvan windenergie een typevoorbeeld is, ernstig neemt, dan moet men daar bepaalde consequenties aan verbinden. Dan wordt het dus hoog tijd dat men, in tegenstelling tot het recente verleden, met vergunningen voor de dag komt. We vragen ons ook af met welk gezag de Vlaamse regering straks de zeer hoge boetes die in het vooruitzicht worden gesteld voor die producenten die de normen op het vlak van hernieuwbare energie niet halen, gaat opleggen indien ze niet in staat is de producenten die aanvragen hebben ingediend gemoet te komen.

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : Wat de Kyoto-doelstellingen betreft, kan de CO₂-uitstoot enerzijds worden verminderd door minder energie te verbruiken. De

beste energie is immers deze die niet wordt verbruikt. Dit zou ik specifiek onder het REG willen rangschikken. Anderzijds is er de productie en de manier waarop men produceert. Op korte termijn is er meer haalbaar door het samendrukken van het energieverbruik. Op dat vlak zullen er heel wat initiatieven worden ontwikkeld. Dat zal niet alleen gebeuren in het bedrijfsleven, het kan ook op het niveau van het huisgezin, bijvoorbeeld door labels voor koelkasten. Ook in Vlaanderen zijn er op dit ogenblik voorbeelden van initiatieven waarbij men het energieverbruik heeft kunnen samendrukken, op jaarbasis zelfs met 9 percent.

Dan is er het bereiken van de ambitieuze doelstellingen van 3 en 5 percent.

Ik geef toe dat dit ambitieus is, maar ik ben ervan overtuigd dat het haalbaar is. Die doelstellingen – hernieuwbare bronnen 3 percent en 5 percent – gewoon beperken tot windenergie is niet correct. Er is bijvoorbeeld een nieuw initiatief in de maak. Op dit moment bestaat er een subsidie van 50 percent voor fotovoltaïsche cellen. In samenspraak met de sector willen we dit optrekken naar 75 percent. Ik ben ervan overtuigd dat dit heel wat soelaas zal bieden. Er gaat heel wat gebeuren op het gebied van de kwalitatieve warmtekrachtkoppeling. Alleen al met betrekking tot de Vlaamse waterwegen kan er heel wat energie worden gecreëerd. Er is dus absoluut geen reden tot angst dat men die certificaten niet zou halen.

Ik ben wel blij dat de sector alert reageert en het ene plan na het andere wordt gelanceerd. Men onderhoudt echter vooral de plannen met windenergie omdat die toepassing het meest tot de verbeelding spreekt. Op dat vlak moet er een evenwichtig kader komen. Het is immers niet de bedoeling om heel Vlaanderen ongepast met windmolens vol te planten. In het verleden mocht er in Vlaanderen echter geen enkele windmolen staan. We moeten dus een gulden middenweg vinden. Dan zijn die normen perfect haalbaar. Anders dan in het buitenland zal er op het niveau van het huisgezin immers van de eerste dag af een liberalisering inzake groene stroom zijn. Er zal dus een heel grote vraag zijn.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer de minister, het is zeker niet de bedoeling het nastreven van de doelstellingen te beperken tot het plaatsen van windturbines. Ik heb enkel willen aangeven dat er een groot verschil bestaat tussen een pleidooi voor hernieuwbare energie en de praktijk van het voor-

Schuermans

bije anderhalve jaar. In dat laatste anderhalve jaar werd op het vlak van de vergunningen namelijk geen enkele vooruitgang geboekt. In uw nota geeft u zelf aan dat er ongeveer honderd aanvragen zijn voor stedenbouwkundige attesten en slechts een paar bouwvergunningen. Op die manier zal het zeker niet lukken.

Hetzelfde kan trouwens worden gezegd over zonnepanelen. Ook daar zijn er vergelijkbare problemen op het vlak van ruimtelijke ordening. Het instrumentarium zal dus moeten worden aangepast.

Op basis van Belgische cijfers, die men ook kan toepassen op de Vlaamse context, kan ook de volgende opmerking worden gemaakt. Een meeruitgave van 33,7 miljard frank per jaar is gigantisch. We moeten goed nagaan waar dit zal worden geplaatst.

In een motie zullen we een aantal bedenkingen en vragen formuleren. Dat gaat dan zowel over de vrijmaking van de energiemarkt als over het rationeel energiegebruik en het aanwenden van hernieuwbare energie. We zullen dat allemaal formuleren in een motie die ter discussie in het parlement zal worden ingediend. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer Geraerts heeft het woord.

De heer Jean Geraerts (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, als we de beleidsnota ontleden, ontdekken we twee grote thema's. Het eerste gedeelte is de energie in al zijn facetten : de bronnen, de productie en het gebruik. Daarbij wordt zowel gestreefd naar een milieuvriendelijk opwekkingsproces als naar een rationeel verbruik.

Het tweede gedeelte omvat de liberalisering van de elektriciteitsmarkt met de daarbijbehorende wetten en voorwaarden opdat aan de basisbeginselen van de energiemarkt zou worden voldaan. Die basisbeginselen hebben te maken met een optimale energievoorziening tegen correcte en sociaal aanvaardbare prijzen voor alle maatschappelijke groepen.

Vooraleer in te gaan op die items, wil ik eerst een tekst aanhalen die me is opgevallen in uw beleidsnota : 'Uit enquêtes blijkt dat Vlamingen een vrij hoog milieubesef hebben. We zijn echter niet geneigd dit besef ook daadwerkelijk om te zetten in milieuvriendelijk gedrag, zeker niet als het om energiegebruik gaat. Het gebruiken van energie

gaat sterk gepaard met het gedragspatroon. Wanneer milieuvriendelijk gedrag meer moeite of tijd kost, als we aan comfort moeten inboeten of beperkt worden in onze bewegingsvrijheid, zijn we niet geneigd dit milieubesef in effectief gedrag om te zetten. Hierin is een belangrijke taak weggelegd voor zowel de overheid als de energiesector : het milieubesef bij de Vlamingen omzetten in milieuvriendelijk gedrag.'

Mijnheer de minister, deze tekst zou in iedere beleidsnota kunnen worden opgenomen. We leven in een maatschappij waarvoor u en uw voorgangers sinds veertig jaar verantwoordelijk zijn. We komen van een maatschappij waarin alles kon, alles mocht en niets moest. Vroeger werd in de energiesector met ongebreideld, wanordelijk en zelfs duivels genot energie verknoeid. Nu komt men tot het besef dat daar dringend iets aan moet worden gedaan. Indien u daarin zou slagen, zou een groot deel van uw beleidsnota kunnen verdwijnen.

We moeten vooral streven naar een evenwicht tussen ecologie en economie. We kunnen geen economie bouwen op een ecologisch kerkhof, evenmin als we een ecologisch paradijs kunnen bouwen op een economisch kerkhof. Het is dan ook van essentieel belang dat u een globale visie op het energiebeleid uittekent met dit evenwicht als leidraad. Uw visie op een duurzaam energiebeleid, waarin de economische, sociale en ecologische belangen met elkaar worden verzoend, kunnen we volledig bijtreden. De prioriteiten en sommige uitvoeringsmaatregelen wekken echter onze argwaan.

Een zeer belangrijke factor in de huidige energiepoltiek, die ik reeds heb genoemd tijdens de begrotingsbesprekingen, is de eindigheid van de huidige belangrijke energiebronnen, de fossiele brandstoffen. U verwijst daarnaar in uw beleidsnota. U kunt deze zogenaamde eindigheid niet uitschakelen, maar u beschikt wel over verschillende factoren om ze op te vangen : het bevorderen van een efficiënter energieverbruik, het zoeken naar alternatieve energiebronnen – waaronder hernieuwbare energie – en het optimaal gebruik van de huidige energiebronnen.

Wat ik echter vooral wil vragen, is dat u studies zou laten oeren naar een optimaal gebruik van de energiebronnen die Vlaanderen rijk is. Op zeker ogenblik werd hier beweerd dat de enige energie die Vlaanderen nog bezit, wind is. We beschikken in Limburg echter nog over ontzettend grote reserves aan steenkool. Wilt u in het energiebeleid geld vrijmaken voor studies naar het milieuvriendelijk gebruik van deze enorme voorraden ?

Geraerts

Deze voorraden hebben niet alleen hun belang als energie, maar zijn ook van strategische waarde. U zegt in uw nota : 'Verder kan een onstabiele energiebevoorrading als gevolg van politieke omstandigheden op wereldniveau bedreigend werken voor de Europese markten die hun bevoorrading baseren op een beperkte energiemix.' U hebt de mogelijkheid om Vlaanderen een strategische reserve te geven, die de energiemarkt voor vele jaren zal bevorderen.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Geraerts, bedoelt u dat we opnieuw steenkool moeten ontginnen ? Dat is een verregaande uitspraak.

De heer Jean Geraerts : Ik vraag dat er studies zouden worden uitgevoerd naar de mogelijkheid om steenkool op een rationele en milieuvriendelijke manier te benutten. Er moeten niet onmiddellijk weer mijnen worden geopend. Een en ander kan ook gebeuren door middel van vergassing of ondergrondse verbranding. We vragen studies opdat we deze reserves in een later stadium nog zouden kunnen aanboren.

De heer Eric Van Rompuy : Bestaan daarvan voorbeelden in het buitenland ? Is het een reële mogelijkheid ?

De heer Jean Geraerts : Het is op dit ogenblik een reële mogelijkheid, maar niet rendabel en milieuvriendelijk genoeg. Daarom vragen we om studies.

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : Er zijn ook in België al studies naar uitgevoerd. Er is echter een probleem met breuklijnen. Vergassing is een procédé op basis van onderdruk, maar daar zijn onze breuklijnen niet voor geschikt. De experimenten die tot nu toe in dat verband zijn gevoerd, zijn slecht afgelopen. Steenkool blijft trouwens een fossiele brandstof en fossiele brandstoffen kunnen niet in aanmerking worden genomen in het kader van de alternatieve duurzame energiewinning.

De heer Jean Geraerts : Uw stelling over een duurzame ontwikkeling, die erop gericht is in onze huidige behoeften te voorzien zonder die van de toekomstige generaties in het gedrang te brengen, zal door niemand worden betwist. We stellen ons echter wel vragen bij de prioriteiten die u hier legt.

Als we in uw beleidsnota lezen dat bijvoorbeeld de transportsector verantwoordelijk is voor 21 procent van het totale energieverbruik, waarvan het wegverkeer dan de grootste energieverbruiker is, is het toch vanzelfsprekend dat belangrijke maatregelen moeten worden getroffen die tot een vermindering van het energieverbruik in deze sector zullen leiden. In de residentiële sector en in de industriële en dienstensector, die qua CO₂-uitstoot vergelijkbaar zijn met de transportsector, bent u echter zinnens grote investeringen te doen, die misschien een veel kleiner effect hebben dan wat u wilt bereiken. Een zelfde investering binnen de transportsector zou misschien een veel grotere impact hebben op het energieverbruik. Soms krijgen we dan ook de indruk dat u enkel populistische maatregelen treft, goed wetende dat de resultaten niet in verhouding staan tot de getroffen maatregelen.

Uw aandacht voor de zogenaamde hernieuwbare energie is zeer groot. In eerste instantie is het de bedoeling dat er 3 procent van de energie zal worden gewonnen uit deze alternatieve energiebronnen. De investeringen en de aandacht die aan deze hernieuwbare energiebronnen worden toebedeeld, vind ik echter wat overdreven in verhouding tot wat aan andere even grote, ja zelfs belangrijker energieverbruikers wordt toebedeeld. Ik wil wel duidelijk stellen dat ik geen tegenstander ben van hernieuwbare energie, maar ik heb wel enkele bedenkingen bij de resultaten die u daarvan kunt verwachten met betrekking tot de CO₂-uitstoot.

Ik wil dan ook enkele opmerkingen formuleren en ik hoop dat uw antwoord mij voldoende kan overtuigen van het tegendeel.

Minister Steve Stevaert : Het is belangrijk een mentaliteitswijziging teweeg te brengen door de mensen zo veel mogelijk van het individueel naar het collectief vervoer te laten overschakelen, zelfs al gebeurt dat collectief vervoer nog steeds op basis van klassieke brandstoffen. In de sector van het collectief vervoer is men thans technieken aan het toepassen die veel verder gaan dan die uit de sector van het individueel vervoer. Daar kan dus heel wat worden bespaard. Die 3 en die 5 procent moeten dus in samenhang worden gezien. De beste bestrijding van de CO₂-uitstoot ligt in ieder geval in handen van het openbaar vervoer.

De heer Jean Geraerts : Daar ga ik volledig mee akkoord en dat is trouwens ook de teneur van mijn interventie. Ik heb ook kennis genomen van de beleidsinstrumenten die in uw beleidsnota worden toegelicht. Sta mij toe dienaangaande enkele opmerkingen te formuleren.

Geraerts

In het tijdschrift van ODE Vlaanderen lees ik dat de meeste technieken voor kleinschalige opwekking van hernieuwbare energie milieuvriendelijk en duurzaam zijn. Ze maken gebruik van energiebronnen die vrijwel onuitputtelijk zijn, zoals lucht en water. De installaties vragen relatief weinig energie voor fabricage en onderhoud. Sta mij dien-aangaande toe uit een Nederlandse studie de volgende passage te citeren : ‘Met de uiterst bescheiden oogst aan energie door de windmolens zal de wereld als geheel door de bouw van de windmolen zwaarder worden belast dan de windmolen gedurende geruime tijd, wellicht gedurende zijn hele bestaan aan de wereld zal teruggeven.

Dit betekent gewoon dat het energieverbruik en de daaruit voortvloeiende milieuvervuiling tijdens de constructie nooit zal kunnen worden terugverdiend door de winst die men eventueel zal maken gedurende de bedrijfsperiode.

Voorts zegt ODE dat kleinschalige installaties arbeidsintensiever zijn dan grootschalige. De loonkosten zullen dus hoger liggen, waardoor deze arbeidsintensiviteit mijns inziens in ons nadeel zal spelen als de elektriciteitsmarkt geliberaliseerd wordt.

Ik ben geen tegenstander van windturbines, maar dan moeten ze wel op de juiste plaats worden ingeplant. Dat is met de Hasseltse turbine zeker niet het geval. Die generator van 400 kilowatt heeft op jaarbasis een rendement van 11 percent ten opzichte van zijn maximaal vermogen. Dat rendement ligt veel te laag als je ziet welke impact de molen heeft op zijn ruimtelijke omgeving. Eergisteren vergaderde de minister nog met zijn Waalse collega's over het inplanten van windmolens in zee. Daar zal het rendement van een turbinepark wellicht veel hoger liggen dan in het binnenland. Windmolens zijn in, er wordt over gediscussieerd, er wordt gebouwd, er wordt gesubsidieerd. Ondertussen ziet men andere mogelijkheden met een veel gunstiger effect op het milieu over het hoofd.

Ik wil het nu hebben over de liberalisering van de elektriciteitsmarkt, waarmee men elke Vlaming van de voordelen van de vrije energiemarkt wil laten genieten. Die voordelen zijn een lagere prijs en een betere dienstverlening. Daarvoor moet er een strikte scheiding komen tussen productie, transport en distributie van energie. Momenteel behoren de Vlaamse elektriciteitsprijzen tot de hoogste in Europa, zodat de liberalisering van de markt snel moet worden doorgevoerd. Onze hoge

tarieven zijn het gevolg van het Electrabel-monopolie.

Toen het contract werd afgesloten, deed Electrabel een op het eerste gezicht aantrekkelijk aanbod : een participatie in Electrabel ten belope van 5 percent van het aandelenkapitaal en Electrabel nam de rentelast op zich. Naast deze financiële voordelen kregen de gemeenten medezeggenschap in de productie. Wij van het Vlaams Blok zagen hierin bovendien een unieke kans om deze strategische sector Vlaams te verankeren. Die illusie verloren we al snel door de machtsgreep van Suez-Lyonnaise des Eaux. Door deze overname kwam de strategische elektriciteitssector in Franse handen en wordt een groot stuk van onze energiesector vanuit Parijs gedirigeerd. De zetel blijft weliswaar in Brussel, maar dat is slechts oogverblindend.

Minister Steve Stevaert : De heer Geraerts spant de kar voor het paard. Door de typestatuten van de derde generatie is er een verankering van de markt gekomen, en die verankering heeft de erkoop mogelijk gemaakt, aangezien men toch zeker was van zijn clientèle. Dat is de operatie die door het Vlaams Blok mee goedgekeurd werd.

De heer Jean Geraerts : In Vlaanderen groeit de idee om de exclusiviteitscontracten met Electrabel te verbreken. Ik feliciteer de minister trouwens voor het feit dat hij hierin een leidende rol speelt en ondubbelzinnig voor de vrije markt vecht. Hij stelt voor om de contracten met Electrabel, die lopen tot 2007, voor verbreking vatbaar te verklaren. Hij zal daarbij ongetwijfeld op de Franstaligen onder leiding van de heer Di Rupo botsen. Een regionalisering van het energiebeleid – als dat al de bedoeling van de minister zou zijn – kan niet buiten de Franstaligen om gebeuren.

De federale regeerverklaring is duidelijk waar ze zegt : ‘De regering zal de liberalisering van de elektriciteitssector versnellen. Ze zal daarbij het tempo van onze belangrijke handelspartners volgen. Ze zal het beleid uitstippelen op basis van de aanbevelingen van een groep experts.’

Dit verslag met aanbevelingen ligt nu voor. We zijn benieuwd wat de federale regering nu zal doen, zeker waar het over het tempo van de liberalisering gaat. Wij zijn uiteraard voorstander van een aanpassing van de elektriciteitsprijzen aan het Europees gemiddelde, zodat ook de gewone gebruiker van de lagere tarieven van de vrije markt kan genieten. We vragen ons echter af hoe Wallonië over dit alles denkt.

Minister Steve Stevaert : Bij sommigen bestaat daar een misvatting over. Vlaanderen is bevoegd voor distributie. Daar bestaat geen discussie over. Wat Wallonië en Brussel doen, is hun zaak. We moeten ons niet aan het federale menu houden. We kunnen veel sneller gaan.

De liberalisering is de facto een regionalisering. Een van de belangrijke federale bevoegdheden zijn de tariefmaatregelen. Indien men liberaliseert, vervallen die maatregelen. Door het vervallen ervan, wordt de materie geregionaliseerd zonder via de Costa te gaan.

De heer Jean Geraerts : Het Vlaams Blok vraagt in deze materie enkele zaken die niet in de beleidsnota zijn vermeld, onder meer de splitsing van de bevoegdheid om de elektriciteitsprijzen te bepalen.

Er moet ook een eigen Vlaams controlecomité komen, dat de nodige macht heeft om een efficiënte controle uit te oefenen. Er moeten dan ook mensen in zetelen die deze macht daadwerkelijk durven te gebruiken.

De werking van zowel de zuivere als de gemengde intercommunales blijkt in de praktijk voor de nodige problemen te zorgen. De intercommunales zijn sterk gepolitiseerd. Ze dienen vaak als vergaarbak voor politici die bij de vorming van het schepencollege uit de boot zijn gevallen. Daar moet een meer rechtlijnige en blijvende vertegenwoordiging van de gemeente komen om continuïteit van het beheer te garanderen.

De gemeente moet voor ons een rol blijven spelen in de distributie. We staan positief tegenover uw maatregelen voor liberalisering en privatisering. We hopen dat ze onze bevolking ten goede zullen komen. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Schepens heeft het woord.

De heer Cis Schepens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is duidelijk dat de beleidsnota Energie in feite uiteenvalt in twee grote thema's : enerzijds de aan de gang zijnde liberalisering van de energiemarkt en anderzijds het spanningsveld tussen het energiegebruik en het milieu in al zijn aspecten : rationeel energiegebruik, hernieuwbare energiebronnen, milieuvriendelijke energie en dergelijke meer.

Ik wil kort de visie van de VLD op beide thema's toelichten en toetsen aan de beleidsnota. De liberalisering van de energiemarkt heeft als fundamentele doelstelling de vrijmaking van de elektriciteits-

en gasmarkt zodat alle gebruikers, groot en klein, er beter van worden, en dit zowel wat kostprijs als dienstverlening betreft. Dat is voorwaar een uitdaging, maar een doelstelling die moet worden gehaald.

Over de details van uitwerking en de data van toepassing hopen we snel tot concrete besprekingen te komen in dit parlement. De VLD pleit ervoor om de elektriciteitsmarkt zo snel mogelijk vrij te maken. Alleen als alle consumenten zelf hun leverancier kunnen kiezen, zullen ze ook kunnen profiteren van de voordelen van de geliberaliseerde markt. Dat dit enige aanpassing zal vragen van de consument, producent en intercommunales is evident. Dit kan echter geen reden zijn om niet met enige spoed de liberalisering aan te pakken.

De VLD is in elk geval verheugd dat de werkgroep van experts, waaraan ook een vertegenwoordiger van de Vlaamse minister gekoppeld was, op federaal niveau een versnelling van de liberalisering voorstelde. We hopen dat dit in de praktijk ook zal worden gerealiseerd.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer Schepens, u stemt in met het rapport van de federale expert. Gaat de VLD akkoord met het liberaliserings-tempo van het expertenrapport ?

De heer Cis Schepens : Voor ons mag het zelfs nog sneller gaan en ik denk dat de minister daartoe een actie heeft ondernomen.

De heer Eddy Schuermans : U gaf de indruk in te stemmen met het ritme van de federale werkgroep. Dat betekent echter geen vrijmaking tot op het niveau van de individuele klant.

De heer Cis Schepens : De expertengroep stelt een hoger tempo voor dan wat ons door Europa wordt opgelegd. We willen het nog sneller als dat kan ; ik denk dat de minister ons daarin volgt.

De liberalisering van de elektriciteitsmarkt kan pas slagen als aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Op zijn minst is een duidelijke, juridische scheiding nodig tussen de distributienetbeheerder aan de ene kant en de producenten en leveranciers aan de andere kant. Deze scheiding wordt aangekondigd in de beleidsnota en we vinden ze ook terug in het voorontwerp van decreet op de elektriciteitsvoorziening. Het valt trouwens op dat Vlaanderen hierin verder gaat dan de Europese richtlijn

Schepens

vraagt. Niemand zal ontkennen dat een geliberaliseerde elektriciteitsmarkt tevens een sterk gereuleerde markt zal zijn. Er is dus nood aan een reguleringsinstantie die toezicht houdt op die markt. De ervaring met het controlecomité leert ons dat deze instantie meer dan ooit in alle onafhankelijkheid moet kunnen werken.

Mijnheer de minister, zowel de beleidsnota als het voorontwerp van decreet behandelen de liberalisering vrij algemeen. Dit is geen kritiek, het is begrijpelijk dat u dit verder wilt uitwerken via uitvoeringsbesluiten. De sector is immers volop in beweging en dat vereist enige soepelheid. Bovendien moet een overgangsfase worden gecreëerd, zodat alle actoren kunnen anticiperen op de verschillende categorieën van klanten die op de door de Vlaamse regering te bepalen tijdstippen vrijkomen. Nogmaals durven we aandringen op enige spoed en vragen we u de kaart te trekken van de consumptie waarvoor heel deze liberalisering is bedoeld.

Het tweede hoofdstuk handelt over energie en milieu. Het Vlaamse regeerakkoord wil dat 3 percent van onze energie tegen het einde van deze legislatuur wordt voortgebracht door duurzame energiebronnen. Het lijkt me dan ook de moeite waard om even stil te staan bij de groei van het gebruik van deze energiebronnen zoals wind, zon en water. De toekomst van het energie- en meer bepaald het elektriciteitsgebruik ligt op dat terrein. De introductie ervan in ons land zal niet zonder slag of stoot verlopen. De minister belooft een batterij aan maatregelen om deze energievormen aantrekkelijk te maken. Niemand kan daartegen een bezwaar hebben, bovendien sluit het aan bij de voorstellen die de VLD in het verleden al deed : de burger aanzetten tot het gebruik van deze nieuwe energiebronnen door stimuli.

We moeten een onderscheid maken tussen de verschillende soorten milieuvriendelijke energiebronnen en de manier waarop ze kunnen worden gebruikt. Vlaanderen heeft te weinig verval op zijn rivieren en een te gering getijdenverschil om hydraulische energie echt op de markt te brengen, de enkele waterkrachtturbines bij stuwen en sluizen niet te na gesproken. Ook zonne-energie zal een randverschijnsel blijven dat enkel op kleinschalig vlak aan belang kan winnen, gezien de beperkte hoeveelheid open ruimte in Vlaanderen.

De windenergie daarentegen kan op groot- en kleinschalig vlak wel ingang vinden. Voor de inplanting van de windmolenparken kan de Vlaamse

regering een beroep doen op de technische know-how inzake de technologie en de mogelijke inplantingsplaatsen, bij voorkeur in de nabijheid van de gebruikers. Het windmolenpark van Zeebrugge is hiervan een goed voorbeeld.

Het kleinschalig gebruik van windenergie zou zeer goed bruikbaar zijn voor KMO's en landbouwbedrijven. Er zijn echter een aantal problemen met betrekking tot de inplanting van de toestellen op het terrein zelf. Deze bedrijven bevinden zich dikwijls in landelijke gebieden. De decreten over de ruimtelijke ordening steken hier stokken in de wielen. Veelal wordt op de aanvraag op het plaatsen van een molen om uiteenlopende redenen ongunstig geadviseerd. De anders zo voor alternatieve energie gewonnen groene beweging schreeuwt dan moord en brand omdat de molens het landschap te veel zouden ontsieren, te veel lawaai zouden produceren en een gevaar voor vogels zouden opleveren.

Mijnheer de minister, men moet weten wat men wil. De VLD ondersteunt u ten volle om het beleid inzake windmolens op alle manieren aan te moedigen. Wel is enige spoed vereist om het overleg op gang te brengen met uw collega van Ruimtelijke Ordening. Ook is het noodzakelijk dat het energieaspect in dat geval voorrang krijgt op andere milieuoverwegingen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : Mijnheer Schepens, u had het daarnet over zonne-, wind- en waterenergie en warmtekracht. Op het vlak van warmtekracht kan men in Vlaanderen heel wat realiseren. Ik ben het met u eens dat de mogelijkheden inzake waterkracht beperkt zijn. Dat geldt zelfs voor windenergie. We moeten daarbij tal van zaken afwegen. Het landschap en de open ruimte zijn zeer belangrijk. Samen met u stel ik vast dat sommige krachten in de samenleving die nooit bekommerd waren over de open ruimte of over het landschap, zich nu kritisch opstellen als het over windmolens gaat. Dat is merkwaardig. Het is een goede zaak dat de windmolens de problemen inzake het landschap onder de aandacht hebben gebracht.

Over zonne-energie bestaan er heel wat misvattingen, ook bij de publieke opinie. Deze energie heeft, zelfs in Vlaanderen, heel wat toepassingsmogelijkheden. We moeten zonne-energie dan wel niet onmiddellijk in verband brengen met het creëren van elektriciteit, maar wel met het verwarmen van water. Gemeenten en steden nemen daaromtrent initiatieven. Ik ben ervan overtuigd dat minister

Stevaert

Sauwens dat doet voor de Vlaamse openbare gebouwen. Ook bij particulieren zijn er heel wat mogelijkheden, indien men een kleine investering doet en de overheid voor subsidie zorgt. Indien er geen kwaliteitsverlies is, kan men de huisgezinnen hiervoor sensibiliseren. Voor de kinderen heeft dit ook een pedagogische waarde. Via zonne-warmte kan men heel wat energie besparen.

Het verschil tussen zonne-energie, waterkracht, windenergie en warmtekracht is dat zonne-energie nog niet rendabel is, zelfs indien men zorgt voor positieve discriminatie. Op basis van het principe van de groene frank en de groene certificaten is windenergie volledig marktconform. Dat geldt ook voor waterkracht. Voor zonne-energie zal men een extra impuls moeten geven via subsidies. Er zijn wat dat betreft mogelijkheden in Vlaanderen om een economisch beleid te voeren, te verankeren en arbeidsplaatsen te creëren en een duurzame economie te ontwikkelen. Gisteren hadden sommige sprekers het over de 'brains' in Vlaanderen. Indien men de brains naar die sector oriënteert, dan biedt men een toekomstperspectief.

Het verheugt me dat u pleit voor een versnelde liberalisering in een regulier kader. We zijn goed bezig.

De voorzitter : De heer Schepens heeft het woord.

De heer Cis Schepens : Ik sluit me daarbij aan. Die versnelde liberalisering zal ervoor zorgen dat er meer inventiviteit inzake energiewinning komt. De geothermie is daar een voorbeeld van. Die liberalisering zal ook de weg vrijmaken voor meer onderzoek : het voorbeeld van de zonne-energie toont dat aan.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de minister, we zijn allemaal voorstander van de versnelde liberalisering. Gisteren hadden we het hier over de afbouw van de monopolies. Ook in de energiesector zijn er nogal wat monopolies, maar de afbouw van die monopolies zal ertoe leiden dat de gemeenten geen of minder dividenden zullen ontvangen. Het gevaar bestaat dat men met nieuwe heffingen dat inkomstenverlies wil compenseren. De minister moet waakzaam zijn en krachtige maatregelen treffen opdat dit niet zal gebeuren. Er zijn al heffingen genoeg.

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : Ik ga graag op uw verzoek in. Toch heb ik een randbemerking. Iedereen is voorstander van die liberalisering, en het kan allemaal niet snel genoeg gaan. Iedereen stelt dat dit zal leiden tot prijsdalingen, een betere service en een gezondere economie. Er is het probleem van de dividenden, maar vindt u het normaal dat steden en gemeenten worden gefinancierd op basis van de verkoop van energie ? We moeten die vraag durven stellen. Ik deel uw bekommernis dat de financiering van steden en gemeenten op peil moet blijven, maar dat moet gebeuren op basis van een transparante regeling. Tot vandaag is er een wel erg bijzondere regeling in voege. We hebben het hier over de kerntaken van de overheid gehad, maar in dit geval gaat het om een vorm van parafiscaliteit, waarbij een buitenlands bedrijf wordt gebruikt om gelden te innen, en waarvan een gedeelte in de vorm van *ristorno's* nadien terugvloeit naar de steden en de gemeenten. Mijns inziens moet men die regeling wijzigen.

Ik ben gewonnen voor een versnelde liberalisering. Minister Sauwens zal ervoor zorgen dat er vennootschappen kunnen worden opgericht opdat het klantenbestand niet onmiddellijk verdwijnt. Bovendien moet men het niet voorstellen alsof de dividendenstroom van vandaag op morgen verdwijnt. Het is niet onmogelijk dat in die context de intercommunales of de nieuwe structuren waarin steden en gemeenten beheerstaken zullen opnemen, competitief zullen zijn.

We gaan er altijd van uit dat wat de gemeenschap doet, minderwaardig is. Sta me toe te verwijzen naar een ander dossier, namelijk Telenet. Voortdurend wordt gezegd dat de intercommunales hun kabelnet niet goed hebben beheerd, maar nu blijkt dat die zuivere en gemengde intercommunales een kabelnet hebben uitgebouwd dat in de wereld zijn gelijke niet kent. Het Vlaams energienet kan de vergelijking met de rest van de wereld doorstaan. Ik daag iedereen uit om in de sjiekste straten van New York te gaan kijken hoe het energienet daar is aangelegd. Men zal erover verwonderd zijn hoe primitief de energievoorziening daar is georganiseerd.

Door de aangekondigde liberalisering zullen nieuwe mogelijkheden ontstaan. Er moet een scheiding zijn tussen productie-transport en distributie. Dit betekent niet dat de lokale overheden niet kunnen participeren in netbeheer, waar ze financiële middelen uit kunnen genereren. Op dit vlak moeten afspraken worden gemaakt met de federale overheid omdat het gaat over transport, materies die daarmee verband houden en distributie. Ik hoop dat

Stevaert

daar een correcte financieringsbron kan worden gevonden die er niet op gericht is zoveel mogelijk te verkopen, maar wel op het op niveau houden van de inkomsten van de gemeenten. Als we hier niet in slagen, dreigt er een asociaal en pervers effect te ontstaan aangezien de inkomsten van gemeentebesturen vaak worden aangewend voor het realiseren van zeer sociale doelstellingen. Bovendien beschikken gemeentebesturen over zeer onvolmaakte en beperkte fiscale instrumenten, namelijk de personenbelasting, de belasting op onroerende goederen en soms een forfaitaire belasting. Ze beschikken niet over een verfijnd en modern instrument. Ik vrees dan ook dat de gemeentelijke inkomsten zullen dalen. Daarom wens ik iets te organiseren in een breed kader. Parafiscale instrumenten zijn niet wenselijk in een modern bestuur.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Dit is een zeer belangrijk onderwerp, en we zien dat de minister terecht bekommerd is om de gemeenten. Ik heb de indruk dat de Vlaamse overheid de verloren dividenden wil compenseren met de functie van netbeheerder enerzijds en die van dienstverstrekker anderzijds. De minister erkent dit impliciet door te verwijzen naar Telenet. De Vlaamse regering ziet de intercommunales een veel grotere rol spelen in allerlei diensten die betrekking hebben op energie. Zullen de gemeenten hierbij worden begeleid? Zullen gemeenten winkels uitbaten zoals Belgacom dit nu doet? Dit is uiteraard zeer belangrijk. De 10 percent die verloren dreigen te gaan, zullen hoe dan ook op een andere wijze moeten worden gecompenseerd. De lokale openbare besturen zijn creatief. Ik meen dan ook dat een regeling noodzakelijk is. Dit zal de gemeenten geruiststellen en de weerstand van de gemengde intercommunales verminderen.

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : In het Vlaams debat is veel geproken over de democratisering van de intercommunales en de openbaarheid van bestuur. Deze discussie is zeker aan de orde en zal in de toekomst worden voortgezet. Nog belangrijker is dat gemeenten en lokale besturen van de minister van Binnenlandse Aangelegenheden een kader toegemeten krijgen waarbinnen ze op nieuwe ontwikkelingen kunnen inspelen. Het instrument van de intercommunale is veel te beperkt om in deze sector op een performante manier op te treden. Intercommunales met algemene doelstellingen werken in een niet-concurrentiële omgeving, hier gaat

het om intercommunales in een concurrentiële omgeving, weliswaar met gebonden en niet-gebonden klanten.

Voor die laatsten zal een oplossing moeten worden gezocht. Het lokale niveau mag zeker niet worden afgeschreven. Er kunnen middelen worden gegeneerd. De lokale overheden zullen niet van de ene dag op de andere zonder inkomsten vallen. Dit zal een trage evolutie zijn, en er moeten compensaties tegenover staan. Het is de vraag hoe we zullen compenseren, en of we zullen compenseren op basis van het aantal verbruikte kilowattuur in de gemeenten of op een andere basis. Het aantal verbruikte kilowattuur is geen bestendige basis voor de toekomst. Het is bijgevolg geen goed uitgangspunt. Om deze reden worden in Californië, dat nochtans in een land ligt met een ultraliberale economie, vergoedingen toegekend voor niet-verbruikte energie. Lokale besturen worden dus in omgekeerde zin beloond. Dit lijkt me veel verstandiger. We moeten hieraan werken.

Een ander punt waarover we eens goed moeten nadenken, zijn de gezinnen. In bepaalde gemeenten in Vlaanderen waar zich vrij grote bedrijven bevinden die nu niet als rechtstreekse klant worden bevoorrad maar via de intercommunale, moeten we zeer goed opletten welke instrumenten we ontwikkelen. Er bestaan instrumenten als het gemeentefonds. In kustgemeenten liggen de inkomsten uit de energiesector omwille van de toeristische activiteit zeer gevoelig voor de stads- en gemeentebesturen. Kustzones worden in het gemeentefonds ook op een andere manier benaderd. We moeten nagaan welke parameters we zullen hantieren en welke correctiemechanismen we zullen toepassen voor herverdeling.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de laatste jaren is in dit parlement een verkeerde indruk ontstaan : we zouden in Vlaanderen niet veel greep hebben op het energiegebeuren. Deze indruk werd nog versterkt naar aanleiding van de discussie over de globalisering van de energiemarkt. De grote verdienste van deze beleidsnota is dat ze bewijst dat er heel wat mogelijk is om inzake energiebeleid een aantal zaken te regelen op Vlaams niveau en op het niveau van de ondergeschikte besturen wanneer men vertrekt vanuit de juiste visie en missie en vanuit een maximale invulling van de Vlaamse bevoegdheden. De manier waarop deze visie bovendien in de beleidsnota

Voorhamme

wordt vertaald in zeer concrete initiatieven voor toekomstige en zeer nabije regelgeving, geeft haar een zeer hoge graad van geloofwaardigheid, ook al kunnen een aantal doelstellingen voor sommigen zeer ambitieus lijken. Op basis van deze nota kunnen we verwachten dat het energiebeleid, onder meer het beleid inzake rationeel energiegebruik, tijdens deze legislatuur een nieuwe dynamiek zal krijgen. Het is daar trouwens meer dan tijd voor.

De uitdaging is duidelijk geformuleerd en wordt door ons volledig onderschreven. Vlaanderen heeft er alle baat bij de liberalisering van de energiemarkt niet af te wachten of af te remmen, maar te stimuleren. Dit geldt uiteraard vanuit economisch opzicht. Uit de beleidsnota blijkt ook dat het stimuleren van de liberalisering van de energiemarkt en het anticiperen op een aantal evoluties het zelfs mogelijk maken om een socialer en milieuvriendelijker beleid te voeren. Hiertoe moet handig gebruik worden gemaakt van de instrumenten. Dit is mijns inziens een nieuw gegeven. De beleidsnota past deze benadering voor het eerst toe en ik ben hier persoonlijk enthousiast over. Eén van de grote verdiensten van deze beleidsnota is overigens dat een aantal voorontwerpen van decreet reeds in de maak of zelfs voltooid zijn. We zullen met andere woorden geen tijd verliezen. Het REGdecreet en de decreten inzake de vrijmaking van de elektriciteitsmarkt en van de gasmarkt zijn goede voorbeelden. Dit parlement zal wellicht de kans nog krijgen om hier dieper op in te gaan.

De gedeelde verantwoordelijkheid wordt in de beleidsnota sterk benadrukt. Dit is de enige mogelijke piste om effectief een ecologisch energiebeleid te realiseren. Die visie gaat noodzakelijkerwijze gepaard met het doorbreken van de monopolies en met het vertalen van een sociaal en rationeel energiegebruik in de ontwikkeling van lokale economische initiatieven. Een aantal van de aangekondigde initiatieven zullen spoedig in de praktijk worden gebracht. Het gaat om frisse, slimme en gedurfde initiatieven. Zij tonen aan dat het op deze manier moet kunnen.

Het principe van de benchmarking-convenants is hiervan een goed voorbeeld. Vlaanderen is stilaan platgewalst door allerlei convenants, maar de vertaling ervan in deze beleidsnota kan een bijzonder vruchtbare techniek worden. Men mag hierbij echter niet vergeten dat de industrie niet de grootste energiegebruiker is. De formule van de groene stroomcertificaten die zullen worden opgelegd, houdt een bijzonder adequate aanpak in. Het

groeiritme tot 5 percent in 2010 is zeker bewonderenswaardig. Dit zou een dynamiek van gedeelde verantwoordelijkheid op gang kunnen brengen.

Ik denk hierbij nog aan een ander voorbeeld, dat door de oppositie is omschreven als demagogie van de meerderheid. Het vrij aanbieden van een eerste pakket energie als sociale correctie is in het kader van de liberalisering en van de te verwachten prijseffecten een absoluut noodzakelijke sociale maatregel. Het is bovendien een slimme herverdelende maatregel, die zelfs een bepaalde vorm van rationeel energiegebruik in de hand kan werken. Het garanderen van de toegang tot de vrije markt voor warmtekrachtkoppelingsexploitanten kan op zijn beurt weer de dynamiek van een tussen de overheid en de lokale initiatieven gedeelde verantwoordelijkheid op gang brengen.

De heer Loones heeft daarnet nog gewezen op de nieuwe rol van de intercommunales. Die evolutie is onvermijdelijk en zal zelfs via de in het vooruitzicht gestelde regelgeving worden gestimuleerd. Dit biedt het lokale niveau een nieuwe kans. Men zal hierbij meer oog moeten hebben voor de aspecten van een meer integrale dienstverlening. Er ligt hier een markt vrij voor het lokale niveau om meer te zijn dan een stroomvoorzienaar. Het aanbieden van een integrale dienstverlening zal tot de mogelijkheden behoren. Deze toekomstvisie moet in onze economie zeker worden ontwikkeld.

Ik ben dus erg enthousiast over deze beleidsnota : het gaat weliswaar slechts over een beperkt beleidsterrein, maar ik heb al veel dergelijke nota's gelezen en dit is een voorbeeld van hoe een beleidsnota kan zijn. Dan heb ik het zowel over de structuur als over de concrete voorstellen ervan. Ik heb evenwel nog drie opmerkingen. Dat wil niet zeggen dat er tekortkomingen zijn in de nota, maar wel dat we in de toekomst bijzondere aandacht moeten besteden aan die punten.

Ten eerste is er natuurlijk de problematiek van het toekennen van bouwvergunningen voor de windturbines. De heer Schepens wees daar reeds op. Als we op dit vlak niet snel duidelijkheid krijgen, zou dit wel eens kunnen uitgroeien tot de achilleshiel van een doortastend en rationeel energiegebruik. Ik beweer daarmee niet dat er mirakels moeten worden verwacht van deze alternatieve energievorm. Dit is niet enkel de verantwoordelijkheid van minister Stevaert. In samenspraak met minister Van Mechelen moet er met enig verantwoordelijkheidsgevoel snel werk worden gemaakt van de beoordelingscriteria voor de aspecten van ruimtelijke

Voorhamme

ordering die hierbij in ogenschouw moeten worden genomen.

Bovendien is het best dat men niet blijft wachten tot heel die discussie is afgerond, maar dat men tracht werk te maken van de ingediende aanvragen. Die blijven liggen omwille van – laten we eerlijk zijn – vaak demagogische discussies op het terrein en het feit dat men terzake zijn verantwoordelijkheid niet wil opnemen. We moeten weten wat we willen. We zijn allen voorstander van het juiste evenwicht in deze materie. Maar in landschappen die volledig vervuild zijn door allerlei koterijen die te maken hebben met het agrarische aspect, moet men niet plots schijnheilig gaan wijzen op het landschapsverstorende karakter van windturbines. Enige consequentie is dus aangewezen. Ik hoop dat daar in volledige collegialiteit door de Vlaamse regering, en in de eerste plaats door minister Van Mechelen, werk van kan worden gemaakt.

Ten tweede zou de minister binnen zijn administratie Waterwegen dringend een task force moeten oprichten voor het gebruik van de waterwegen als alternatieve energiebron, hoe bescheiden dit alternatief misschien ook is. Misschien heeft het te maken met de traditie van die administratie en het werk dat die mensen tot nu toe moesten verzetten, maar ik heb de indruk dat degenen die verantwoordelijk zijn voor die Vlaamse waterwegen niet erg instemmend staan tegenover dit concept. Ik heb vaak de indruk dat ze daar veeleer afwijzend tegenover staan, om tal van technische redenen. Ik heb alle respect voor de administratie, maar ik meen dat het beleid terzake niet kan worden gedomineerd door die administratie. Ik wil dan ook vragen dat hier snel werk van wordt gemaakt, anders dreigt dit alternatief te verzanden.

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : De heer Voorhamme stelt correct dat ook de Vlaamse overheid de juiste reflex moet hebben, en dat er vaak nogal wat weerstand is tegen vormen van alternatieve energiewinning. Telkens er een Vlaams infrastructuurwerk wordt gerealiseerd op de waterwegen, zou onmiddellijk moeten worden opgenomen wat daar de mogelijkheden zijn. We hebben daar in het verleden kansen laten liggen. Meer nog, ook op dit ogenblik laten we nog kansen liggen voor de toekomst. Er bestaat immers altijd een merkwaardige tegenstand om zoiets te realiseren. Er worden steeds duizend en een redenen gevonden waarom we het niet zouden doen. We moeten daar met de

administratie en met de lokale besturen in alle openheid over spreken. Er is wel een pijnpunt waar we nog geen oplossing voor hebben. We zullen daar in het parlement ook over moeten spreken. Alle suggesties zijn welkom. Het is een van de weinige voorbeelden waar er perverse effecten zijn waarbij de Vlaamse overheid de federale overheid afrooft. Vaak is het omgekeerd.

Ik geef een voorbeeld. Ten eerste zijn er de ontwikkelingen van het groenefrankstelsel en de ontwikkelingen die we nu in het ontwerp van decreet aankondigen. Er zijn bovendien de ontwikkelingen inzake groene certificaten en gratis doorgang van stroom als het over ecologische stroom gaat. Daardoor ontstaat er een bepaalde positieve discriminatie. Wat gebeurt er nu als er een site op de markt komt waar alternatieve energiewinning kan worden gerealiseerd ? Dan begint die een waarde te krijgen op basis van de financiële randvoorwaarden die door de overheden worden gecreëerd. Dat is niet gezond. Die financiële randvoorwaarden zijn immers gecreëerd om de sector te vitaliseren.

Ik geef een concreet voorbeeld. De Vlaamse overheid is vaak eigenaar van lijninfrastructuur : auto-wegen of infrastructures aan de kust. Nu begint dat een gigantische waarde te vertegenwoordigen. We proberen dat ter beschikking te stellen van de meest biedende. Dat moeten we ook, want anders krijgen we opmerkingen van de Inspectie van Financiën en van het Rekenhof. Eigenlijk zouden we dat ter beschikking moeten stellen van degene die op de meest ecologische manier het hoogste rendement haalt. Anders romen we het systeem van de groene frank opnieuw af. We hebben op dit moment echter geen beleidskader om daarvoor operatief te zijn.

Ik vind het enigszins onethisch dat de Vlaamse overheid het systeem van de meestbiedende gebruikt – en dus veel geld vraagt – om bepaalde infrastructures te realiseren. Daardoor laten we kansen en mogelijkheden liggen. We zouden de vraag moeten stellen wie het beste plan heeft voor al onze sluizen. Nu stellen we de vraag wie ons het meest betaalt voor sommige sluizen. Op die manier gebeurt er natuurlijk niets aan alle sluizen. We moeten afstappen van dat systeem. Dat is natuurlijk niet eenvoudig. Er is ook het aspect van de Europese regelgeving. We moeten daar samen aan werken.

Zelfs al zou het federale niveau zijn groenefrank-principe nog maal vier doen, blijft de waarde van de sites stijgen. Momenteel zijn er mensen sites aan het vastleggen via opties. Er ontwikkelt zich een

Stevaert

speculatieve markt. Dat mag niet de bedoeling zijn. Het mag natuurlijk ook zeker niet de bedoeling zijn dat de Vlaamse overheid daaraan meedoet.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Een volgende opmerking gaat eigenlijk over de toekomstige beleidsbrieven. De slimme collega's, en zeker degenen die tot driemaal toe beleidsnota's lezen, zullen beseffen dat in de beleidsnota over mobiliteit heel wat REG-beleid impliciet zit vervat. Nochtans wordt in deze beleidsnota over energie weliswaar aangestipt dat de transportsector voor 21 percent van het totale energiegebruik verantwoordelijk is, maar inzake beleid wordt er echter weinig vertaling gegeven in deze beleidsnota, ook al is dit wel in de beleidsnota Mobiliteit opgenomen.

Mijnheer de minister, het is noodzakelijk om het beleid nauwkeurig in zijn uitvoering te blijven opvolgen. Enige overlapping in toekomstige beleidsbrieven inzake mobiliteit en rationeel energiegebruik is terzake niet zo erg. Het is in ieder geval belangrijk dat maatregelen die worden genomen in de mobiliteitssector en die specifieke effecten ressorteren op het rationeel energieverbruik, ook in de beleidsbrief Energie zouden worden opgenomen. Op die manier zouden we het geheel duidelijker in kaart krijgen voor de efficiëntie van het beleid.

Het tweede element behoort niet tot de bevoegdheden van minister Stevaert, maar tot die van minister Van Mechelen. Het wetenschappelijk onderzoek dat vandaag in Vlaanderen wordt ontwikkeld en gefinancierd lijkt zich terecht te specialiseren in een aantal sectoren die van belang zijn voor de toekomstige economische ontwikkeling. Voor die ontwikkeling is het van belang dat we, precies op het terrein van de ecologische energievoorziening, mee aan de spits staan van het wetenschappelijk onderzoek. Er wordt wel onderzoek naar gedaan, maar het is wenselijk dat het een substantieel onderdeel wordt van het technologisch onderzoekspakket dat we in Vlaanderen financieren. (*Applaus bij de SP, AGALEV, de VLD en VU&ID*)

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, voor ik zes maanden geleden Vlaams volksvertegenwoordiger werd, werkte ik in de milieubeweging ja-

renlang omtrent het thema energie. Als iemand me een jaar geleden zou hebben gezegd dat we vandaag in het Vlaams Parlement zo een beleidsnota Energie zouden krijgen voorgelegd, dan had ik dat te mooi gevonden om waar te zijn. Het huidige energiebeleid betekent immers een duidelijk trendbreuk. Ik kan, in alle bescheidenheid, de vergelijking maken, want ik heb jarenlang campagne gevoerd tegen het oude energiebeleid.

Deze beleidsnota zet ons op het spoor naar een toekomst voor duurzame energie. Het feit dat ik dit, als lid van Agalev, zo cru kan stellen over de beleidsnota van een minister van een andere partij, heeft niets te maken met het feit dat ik in dit parlement een groentje ben. Ik kan het eenvoudig zo stellen omdat het zo is. De uitdagingen van de vrijmaking van de energiemarkt bieden vele mogelijkheden en kansen, ook op het vlak van tewerkstelling, of op het vlak van exportmogelijkheden voor duurzame-energiebedrijven.

We mogen echter ook niet blind zijn voor de vele addertjes die onder het gras verscholen zitten. Zo moeten liberalisering en regulering hand in hand gaan. Een van de kernvragen daarbij is hoe een beleid dat is gericht op rationeel energiegebruik, kan worden verzoend met de vrijmaking van de markt tot op het niveau van de klant. Op dit ogenblik doen enkele mogelijke scenario's de ronde, maar er is nog geen pasklaar antwoord. Daarom is het belangrijk dat het beleid in Vlaanderen de evolutie op de voet volgt en zich goed bezint over de beste mogelijkheden.

In de eerste doelstelling van de beleidsnota, het rationeel energiegebruik of REG, worden twee subdoelstellingen onderscheiden : vermindering van het energieverbruik in de residentiële sector in 2004 ten opzichte van 1998, en een toename van de energie-efficiëntie in de industriële sector, eveneens in 2004 ten opzichte van het referentiejaar 1998.

Een eerste algemene opmerking is dat we het positief vinden dat deze doelstellingen op relatief korte termijn zullen worden gerealiseerd, nog binnen deze regeerperiode. We maken daar echter ook drie kritische randbemerkingen bij. Zo vinden we het jammer dat de doelstellingen niet worden gekwantificeerd, zelfs niet in grote lijnen. Hoe groot is die afname van het energiegebruik ? Hoe groot is de toename van de energie-efficiëntie die we nastreven ?

Een tweede randopmerking is dat de industriële sector enkel een toename van de energie-efficiën-

Glorieux

tie nastreeft. Op zich is dat al heel wat, maar bij een sterk toenemende industriële activiteit zal dit uiteraard niet noodzakelijk tot een netto-afname van het totale energieverbruik in die sector leiden.

Een derde opmerking – ook reeds door de heer Voorhamme geformuleerd – is dat het bijzonder jammer is dat voor de transportsector, goed voor 21 percent van het totale energieverbruik, geen REG-doelstellingen worden geformuleerd. We denken in dit verband bijvoorbeeld aan convenants met de automobielconstructeurs om energiezuinigere wagens op de markt te brengen. Op dit ogenblik is dit technisch perfect mogelijk.

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : Mijnheer Glorieux, ik weet dat u een specialist bent in deze materie, maar toch moet u met betrekking tot het begrip energie-efficiëntie een onderscheid maken tussen alle mogelijkheden die zich op dat vlak aanbieden.

We moeten ook een stap verder gaan in de productie zelf, waarbij we in elk stadium de energiebalans van de producten moeten nagaan, die uiteraard ook een impact heeft op de ecobalans. Dit is nog iets anders dan de energie-efficiëntie. Op dat vlak staan we nog in onze kinderschoenen.

Ook met betrekking tot de residentiële klanten zitten we nog maar in het prille begin van ons verhaal. De isolatienormen vormen dienaangaande een goed instrument dat zijn tijd zelfs vooruit was. Nu moet echter meer aandacht worden besteed aan de energieprestatienormen in de woningen, wat een totaal ander begrip is. We zullen dus nog veel verder moeten gaan en dat zal meer verfijnde instrumenten vergen. Het zal trouwens ook tot moeilijke discussies leiden, want de wetenschappelijke onderbouwing dienaangaande is beperkt, ondanks de middelen die Vlaanderen daaraan besteedt. Het gevolg hiervan is dat ik als minister geen eenduidige signalen krijg. Het verhaal dat ik van u en van de heer Voorhamme krijg om de link te leggen tussen de transportsector en de energiesector, aanvaard ik dan ook in alle dankbaarheid. Voor mij is dit een evidente zaak en het is precies om die reden dat we in de beleidsnota pleiten voor andere vervoersmodi waarbij de energie-input veel lager is.

Bij de productnormen liggen de zaken echter helemaal anders. Afspraken met de automobielsector door middel van convenants lijken me vanuit het

Vlaamse niveau een onhaalbare kaart omdat we ons dan op het vlak van de productnormen begeven, waarbij we terechtkomen in federaal vaarwater. Het moet me trouwens van het hart dat ik ook een beetje schrik heb van die zuinige auto met genoeg nuluitstoot. Dit is immers koren op de molen van de individuele gebruiker en komt het collectief vervoer niet ten goede.

De heer Eloi Glorieux : Ik wil het ook even hebben over de vijf strategische projecten die voor de realisatie van de REG-doelstellingen worden voorgesteld.

Het eerste project betreft de energieprestatienormen voor nieuwbouw. Eindelijk wordt de stap gezet van werken met isolatienormen naar de meer omvattende en efficiëntere energieprestatienormen. Het valt echter te betreuren dat de verbetering van de energieprestatienormen van bestaande huizen slechts als een aanvullende actie wordt gezien, en niet als een fundamenteel onderdeel van het beleid. Een hiaat in dit opzicht is ook het ontbreken van energieprestatienormen met een duidelijke timing voor kantoorgebouwen.

Het tweede strategische project betreft de benchmarking-convenants met de energie-intensieve industrie. Dit is een positieve zet om het bedrijfsleven een actieve plaats toe te bedelen in het REG-beleid. We vragen ons wel af of in het voorstel van benchmarking-convenants niet te veel zelfreguleringsbevoegdheid aan de sector wordt gegeven. De convenants worden op basis van vrijwilligheid afgesloten en de sector bepaalt grotendeels zelf hoe hoog de lat wordt gelegd. Ook de streefdatum van 2012, tegen dewelke de bedrijven tot de meest energie-efficiënte in hun sector moeten behoren, is rijkelijk laat.

De overheid treft drie ondersteunende maatregelen om het REG-beleid te stimuleren. In de eerste plaats is er het REG-decreet voor financiële ondersteuningsmaatregelen. Als men ziet welke sommen er de voorbije vijftig jaar in kernenergie zijn gepompt, is het duidelijk dat de financiële ondersteuning van een duurzaam energiebeleid aan een heel grote inhaaloperatie toe is. We steunen de minister daarbij.

Ook de invoering van een REG-norm en van een dienstensysteem met nieuw winstmechanisme vinden we een belangrijke stap. Op dit ogenblik is het doel nog altijd het verkopen van zoveel mogelijk elektriciteit. We moeten dringend omschakelen naar een systeem waarbij energiediensten worden aangeboden met zo weinig mogelijk energiever-

Glorieux

buik. Zo moeten de energiedistributeurs actief in het REG-beleid participeren. Dit moet kunnen zonder dat de inkomsten van de intercommunales negatief beïnvloed worden.

Tot slot zet de minister een communicatiestrategie op om REG-gedrag aan te moedigen. Ook deze strategie juichen we toe. Ze moet een einde maken aan onverantwoorde praktijken, zoals de promotiecampagne van Electrabel voor de energieverslindende elektrische verwarming.

De tweede beleidsdoelstelling betreft de substantiële toename van het aandeel van de duurzame energiebronnen in het totale energieaanbod. De beleidsnota ontwikkelt hiervoor twee strategieën : de invoering van de groenestroomcertificaten en de vergunningsvoorwaarden voor windturbines.

De elektriciteitsproducenten zullen moeten aantonen dat minstens een vooraf vastgesteld deel van de stroom die ze leveren, op een duurzame wijze werd opgewekt. In 2001 gaat het amper om 1 procent. Dat is weinig, maar dat zegt meer over het getal in het verleden dan over de ambities van de huidige bewindsploeg. Tegen 2004, bij het einde van deze regeerperiode dus, moet al 3 procent van onze energie duurzaam worden opgewekt. De vorige minister had daar zes jaar meer voor nodig. In 2010 is 5 procent het streefgetal. Wij zijn ervan overtuigd dat die lat nog hoger kan, zeker als we tijdens die tien jaar strikt een doorgedreven REG-beleid voeren.

Tegen die datum zal ook de fotonvoltaïsche zonne-energie zijn plaats opeisen, en als de REG-inspanningen het totale energieverbruik doen afnemen, zal het relatieve aandeel van de duurzame energie natuurlijk evenredig stijgen. We hopen dat de stok achter de deur, met name de boetes die moeten worden betaald als men niet genoeg groenestroomcertificaten kan voorleggen, de elektriciteitsproducenten er eindelijk toe zal aanzetten om hun maatschappelijke verantwoordelijkheid op te nemen.

Met het oog op het realiseren van de doelstelling, namelijk het verhogen van het aandeel duurzame energiebronnen, moeten er dringend vergunningsvoorwaarden voor locaties voor windturbines worden uitgevaardigd. De groenen pleiten voor een snelle afronding van het Windplan Vlaanderen en een implementering van de daarin opgenomen economische, ecologische en ruimtelijke vergunningsvoorwaarden. We zouden ook graag zien dat eenieder die een schaars stuk grond koopt dat vol-

gens de criteria van het Windplan aan de voorwaarden voldoet en geschikt is voor het opwekken van windenergie, de verplichting wordt opgelegd om daar op korte termijn effectief windturbines op te bouwen. Zo kan men vermijden dat een kapitaalcrachtige traditionele elektriciteitsproducent een groot deel van die schaarse gronden opkoopt, maar slechts op een aantal daarvan effectief windturbines bouwt.

Dit brengt ons bij de derde basisdoelstelling van de beleidsnota : een optimale energiedienstverlening tegen correcte en sociaal aanvaardbare prijzen voor alle maatschappelijke groepen. We onderschrijven ook deze doelstelling. Vrijmaking van de markt mag namelijk niet leiden tot het laten afvloeien van alle voordelen naar een geprivilegieerd groepje elektriciens, maar wel tot het socialiseren van de extra troeven in functie van het algemeen belang.

De groenen pleiten bovendien voor het doortrekken van die redenering naar het mondiale niveau. Onze energiehuishouding – of we dit nu graag horen of niet – bepaalt mee het uitzicht van de wereld en de Noord-Zuidverhouding. Onze ecologische voetafdruk, dit is de beschikbare gebruiksruimte op aarde die een Vlaming voor de bevrediging van zijn behoeften inpalmt, bedraagt vijf hectare per persoon. Indien het milieugebruik over alle aardbewoners eerlijk was verdeeld, zou de ecologische voetafdruk per persoon slechts 1,7 hectare bedragen. Willen we alle mensen op aarde en ook de komende generaties uitzicht geven op een aangenaam en kwaliteitsvol leven, dan moeten we in het rijke noorden duurzamer met de grondstoffen van de wereld omgaan. Het in de beleidsnota Energie voorgestelde REG-beleid en de invoering van duurzame energiebronnen vormt daarom ook in mondiaal opzicht een aanzet tot een correcter en sociaal beleid.

Ter afronding wil ik onze commentaar op de beleidsnota Energie als volgt samenvatten. Deze beleidsnota getuigt van visie over waar we met het Vlaams energiebeleid naartoe willen. Ze bevat in navolging van het regeerakkoord belangrijke duurzame beleidslijnen, waar we als groenen volledig kunnen achterstaan.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Ik heb nog een vraag aan de Agalev-fractie. U bent in het verleden altijd voorstander geweest van een prijspolitiek die mensen aanmoedigt rationeel energiegebruik na te

Schuermans

streven. Dat kon zich uiten in relatief hoge prijzen of zelfs extra hoge prijzen om het gebruik tegen te gaan. Vandaag onderschrijft u de redenering dat energie aan de laagst mogelijke prijs moet worden aangeboden. Dat is een merkwaardige koerswijziging.

De heer Eloi Glorieux : Er zijn verschillende middelen om eenzelfde doel te bereiken. Als nu een weg wordt gevolgd waarvan we inzien dat die ook ons doel kan bereiken, dan zijn we bereid die in te slaan. De weg die we volgen, is voor ons geen fetisj, het doel is belangrijk. We zullen na verloop van tijd evalueren of de ingeslagen weg effect sorteert.

De heer Eddy Schuermans : U onderschrijft dus het principe van energie aan de laagste prijs ?

De heer Eloi Glorieux : Als hier maatregelen aan worden gekoppeld die het overmatig verbruik als gevolg van de lage prijs tegengaan, dan kan dat lukken. Een concreet voorbeeld daarvan is het aanbieden van energiediensten in plaats van energie op zich.

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : Die discussie kadert in een veel ruimere context. Nog niet zo lang geleden spraken we in België over een N8, een extra nucleaire centrale. Die zou heel wat infrastructuurwerken hebben gevergd. Door het streven naar lagere energieprijzen werd de markt opengegooid en spreekt men niet meer over kerncentrales. Uit studies blijkt dat de Europese markt door de liberalisering een energieoverschot van 20 tot 30 percent heeft. Dat betekent uiteraard een ecologische winst. Door de lagere prijzen verdwijnt het REG-niveau. De provincie met de laagste prijzen is de provincie die u liefhebt, de provincie met het hoogste REG-niveau.

We pleiten eigenlijk niet voor lagere prijzen, we pleiten voor een lager bedrag op de factuur. Door de franchise die nu wordt gecreëerd, krijgt iedereen dezelfde hoeveelheid energie gratis aangeboden. Doordat iedereen hetzelfde voordeel krijgt, krijgt degene die weinig verbruikt, veel meer en degene die veel verbruikt, veel minder. Dat is niet alleen een sociale correctie maar ook een ecologische. Een franchise kan de mensen immers aanzetten om nog minder energie te verbruiken. Laten we hopen dat de franchise zo hoog mogelijk ligt en opnieuw een REG-impuls geeft. Veel gepensioneerden zullen wellicht proberen hun franchise

niet te overschrijden zodat ze weinig of niet moeten bijbetalen.

Het kan niet de bedoeling zijn een duurzaam goed als energie op een belachelijk laag prijsniveau te brengen. Alle kosten moeten zijn verrekend. We willen energieverpillers niet belonen. Er moeten grenzen zijn aan de vrijheid, anders ontstaat er een nieuwe onvrijheid. Dat is perfect verdedigbaar, anders zou de markt zich alleen maar ontwikkelen voor degenen die veel verbruiken en waarvan men denkt dat ze goed kunnen betalen. Door dat correctiesysteem en door het Sociaal Fonds in te roepen komt er solidariteit. We zien dat de nichespeelers op de telefoniemarkt de betere klanten opzoeken en hen een goedkoper tarief aanbieden. Dat mogen we in de energiesector niet laten gebeuren. De prijsdiscussie krijgt door die randvoorwaarden een totaal andere inhoud.

Men doet alsof de 3 tot 5 percent alternatieve energiewinning zeer weinig is. We mogen niet vergeten dat de gangbare kapitalistische techniek, dat is de techniek van de vraag, ook het aanbod doet stijgen. De groene stroom werd geliberaliseerd. De vraag zal stijgen en de producenten zullen daar moeten op inspelen. Zo werkt dat. Het bedrijfsleven krijgt heel rendabele voorwaarden. We moeten dan wel zeer goed afspreken wat groene stroom is en wat niet. We zouden daarin gradaties kunnen bepalen. Voor sommigen is energie uit verbranding, de zogenaamde thermische valorisatie, een alternatief. Dat kan voor mij nooit voor duurzame energie doorgaan.

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : We kunnen onze stellingen terugvinden in de beleidslijnen. Dat geldt zeker voor het onderdeel over de toename van duurzame energiebronnen. In het hoofdstuk over het rationeel energieverbruik zou men de lat wat hoger mogen leggen. Volgens ons moet de toepassing van windenergie in Vlaanderen samengaan met een absolute daling van de totale energievraag. We schieten er weinig mee op als we de geschikte locaties in Vlaanderen volzetten met windturbines om nog meer energie te kunnen verspillen. Zonder energiebesparing is ook de productie van megawatts door het benutten van wind, zon en water niet veel meer dan dweilen met de kraan open.

Mijnheer de minister, geachte collega's, onze fractie is meer dan bereid om zich achter de doelstellingen van deze beleidsnota te scharen. We zullen tijdens deze legislatuur dan ook op een constructieve wijze meewerken en initiatieven aandragen om

Glorieux

samen met de regering een duurzaam energiebeleid in Vlaanderen op de sporen te zetten. Het regeerakkoord en deze beleidsnota vormen daarvoor een goede leidraad. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, naast een aantal algemene bemerkingen wens ik ook enkele specifieke punten onder de aandacht te brengen. Ik wens ook dieper in te gaan op de beleidsnota zelf.

Mijnheer de minister, het enthousiasme voor deze beleidsnota is blijkbaar groot. We sluiten ons aan bij de optiek van die nota. Met de beleidsnota tracht men aan te tonen dat er een win-winsituatie kan worden gecreëerd voor alle maatschappelijke actoren. Dit is ambitieus. Dat blijkt ook uit de formulering van de missie. Daarin staat dat men 'een duurzaam energiebeleid wil voeren, waarbij we het economische en sociale belang van energie verzoenen met de eindigheid van de fossiele brandstoffen en de draagkracht van de milieucompartimenten'. Dat zijn veel elementen in één zin.

De Vlaamse regering wil die doelstelling realiseren door een zogenaamde optimale mix van beleidsinstrumenten. Voor ons betekent dit dat niet noodzakelijk alle instrumenten moeten worden ingezet, maar enkel de meest effectieve en efficiënte. We vrezen dat we door in alle richtingen te schieten, opnieuw zorgen voor verkwistingen. Bij ons zijn er zelfs nog verdedigers van kernenergie. Over enkele dagen zullen we daarover zeker een discussie voeren. Het is geen geheim dat er transporten op stapel staan van het verglaasde afval van La Hague naar Dessel. We hopen dat men in Vlaanderen niet te emotioneel zal reageren maar wel op basis van de feiten uit het dossier.

Sinds hij Zeeland heeft bezocht, telt onze fractie een passionele verdediger van windenergie, namelijk de heer De Cock. Dat moet worden onderzocht. Men wil die windenergieturbineparken zowat overal aan de kust inplanten. Dat moet zo efficiënt mogelijk gebeuren. Ik las in de krant van vandaag een artikel over de inplanting op de Wenduinebank. De woordvoerder van Electrabel stelt dat het evengoed in de Deense zee kan. Die inplanting zou trouwens minder kosten, en de energiewinning zou meer opbrengen. Alles moet dus in een totaalkader worden beoordeeld. Hetzelfde geldt voor waterkrachtenergie. Wat mij betreft,

mag men daarvoor alle sluizen gebruiken. Maar als het goedkoper is om de Zwitserse watervallen te gebruiken – Oostenrijk mag nu allicht niet meer – dan moet dat maar. Dat moet dus op Europees niveau worden bekeken.

In de beleidsnota zou ook wat aandacht kunnen gaan naar de recuperatie van asfaltwarmte. Vlaanderen heeft veel asfalt liggen. In de zomer is die veel te warm en in de winter te koud. Kunnen we geen energiebank uitbouwen? U hebt beloofd om in januari een vergadering te beleggen op uw kabinet met de Nederlandse projectontwikkelaars die aan de Haringvlietsluizen hebben gewerkt, met de VITO en met de administratie. Men kan daarvoor kiezen ten nadele van dat waterkrachtproject in Zwalm. In het kader van het REG-beleid is een project uitgewerkt om elektriciteit te winnen uit de toeristische watermolen van Zwalm. Dat is toch al te gek! We mogen de efficiëntie toch niet uit het oog verliezen, en ons enkel concentreren op symbolische vooruitgang.

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : Ik heb enkele bedenkingen. De nieuwe technologieën zouden het mogelijk maken om op asfaltwegen een vorm van energierecuperatie te organiseren. Vlaanderen heeft veel wegen, en biedt op dat vlak mogelijkheden die we nu onderzoeken. Dat is echter ook ons probleem. Omdat er veel wegen zijn, zullen we er niet veel nieuwe meer aanleggen. Ik ben er voorstander van om die energierecuperatie-installaties in nieuwe wegen in te bouwen. Zoiets doen in bestaande wegen is een dure aangelegenheid. Bovendien leidt dat tot veel overlast, want dan stremt men het verkeer. Dat moet dus in het kader van het wegwerken van de missing links worden bekeken, nadat we het groene licht van de wetenschappers hebben gekregen.

U hebt gelijk als u stelt dat de overheid regulerend moet optreden. We mogen dat niet aan het privé-initiatief overlaten. Het kader moet streng en duidelijk zijn. We nemen afstand van wat de heer Devos heeft gezegd: niet de privé-sector, maar de overheid moet het kader bepalen. Binnen die krijtlijnen is echter veel mogelijk.

Ik wil ervoor waarschuwen niet denigrerend te spreken over watermolens. Uiteraard gaat het om kleine productie-eenheden, en zullen ze er niet voor zorgen dat we de 5-percentnorm halen. De energiewinning beantwoordt echter aan verschillende doelstellingen. Daartoe behoort ook het herstel van de oorspronkelijke functie van die molen.

Stevaert

Minister Sauwens en ikzelf kunnen in dat verband iets moois realiseren : de herwaardering van die infrastructuur, in het kader van het monumenten- en landschapsbeleid. Als ik me niet vergis, is dat in Wales zelfs een hefboomprincipe. Daar past men een verhoogd groenefranksysteem toe voor monumenten. Daar financiert de energiesector mee de restauratie en het onderhoud van de monumenten. Daar bestaat een gradatie in de verschillende vormen van groene-energiewinning. De hoogste norm is daar een combinatie. Wales heeft een traditie in het instandhouden van zijn historisch patrimonium. We moeten dat niet overboord gooien. Het is minimaal, maar het kan zinvol zijn.

De waterkrachtproductie in Vlaanderen is beperkt. Er zijn slechts weinig plaatsen waar dat mogelijk is, maar waar het verval groot genoeg is, is de productie echter bijna onmiddellijk winstgevend. De plaatsing van een turbine is immers zeer goedkoop. Ik zal de zaak nog wat complexer maken. Het nadeel van windenergie is dat die enkel wordt geproduceerd als het waait en zonne-energie enkel als de zon schijnt. Waterenergie is vooral interessant in de wintermaanden, omdat er dan een groot debiet is. Waterenergie heeft in de winter een hoge waarde, want stroom heeft te maken met volume en piekpunt. Tot nu toe is het zeer moeilijk en kostelijk om stroom op te slaan. In het kader van de energiebevoorrading waarschuwen specialisten ervoor dat men in de problemen raakt met de energiebevoorrading als er te veel wordt ingezet op ecologische stroom. Om die reden is waterkrachtenergie zo belangrijk.

Bovendien moeten we ervoor opletten geen slechte buitenlandse voorbeelden te volgen. Waterkracht wordt soms gebruikt om energie op te slaan. Men gebruikt kernenergie om water op te pompen. Dat water laat men terugvallen op de piekmomenten. In het buitenland noemt men dat soms groene stroom. We moeten daartegen ingaan.

Vlaanderen moet over een minimale eigen productie beschikken. Daar kan een vrij grote werkgelegenheid en kennis uit voortvloeien. We vergeten dat Vlaanderen over de kennis voor windmolens beschikte. In Denemarken worden momenteel 8000 mensen in die sector tewerkgesteld. De kennis is grotendeels uit Vlaanderen afkomstig. We hebben die laten wegvloeien omdat er geen kader was. Meer nog, er was een kader om deze energie niet te ontwikkelen. Er was hiertegen verzet in Vlaanderen omdat men met een overproductie zat. Men vreesde dat daar kilowattuur vanaf zou gaan.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister, uw enthousiasme siert u. We hebben nog andere mogelijkheden. Misschien kunnen we iets halen uit onze overstromingsgebieden, om nog maar te zwijgen over de zee. De verschillende opties moeten worden getoetst op hun kosten en effectiviteit. Dat zal de volgende jaren een grote uitdaging zijn.

Ik wil namens de VU-fractie een aantal opmerkingen formuleren over de bevoegdheidsverdeling. Geen enkele andere fractie heeft dat gedaan. Als laatste spreker is het dan ook een open terrein voor mij. Het energiebeleid is grotendeels een gewestelijke aangelegenheid. Een vijftal belangrijke aspecten worden op federaal niveau geregeld : het nationaal uitrustingsplan, kernenergie, de brandstofcyclus, de grote infrastructuren en de tarieven. De gewesten zijn bevoegd voor de distributie van elektriciteit en gas, het uitbouwen van de decentrale productie en het aanmoedigen van rationeel energiegebruik. Het federaal controlecomité voor elektriciteit en gas behoudt echter nog een belangrijke de facto controlebevoegdheid, die wordt misbruikt doordat er een aantal zeer vage omschrijvingen bestaan.

Wat betekent de omschrijving dat het controlecomité bevoegd is voor de technische en tarifaire toestand van de gas- en elektriciteitssectoren en voor de ontwikkeling van al wat gericht is op het algemeen belang en kadert in het algemeen energiebeleid ? Door een dergelijke bepaling kan het comité zich zeer gemakkelijk bezighouden met bevoegdheden die eigenlijk Vlaams zijn. Zowel de federale als de gewestelijke overheid hebben slechts één afgevaardigde die binnen zijn eigen bevoegdheids sfeer de beslissingen van het controlecomité kan opschorten. In werkelijkheid worden de lakens uitgedeeld door enerzijds de sociale partners als controlerende instantie en anderzijds de elektriciteits- en gassector, de gecontroleerde partijen. De gewesten hebben geen medebeslissingsrecht. Hun initiatief beperkt zich tot het opvragen van informatie en het indienen van studievoorstellen. Dat is ons inziens te beperkt. De federale overheid heeft aan een instelling van openbaar nut bevoegdheden toegekend die eigenlijk de gewesten toebehoren. De federale regering regelt ook de betrokkenheid van de gewesten in het controlecomité. Dat is een ontoelaatbare bevoegdheidsoverschrijdingen.

De gewesten hebben de bevoegdheid om zelf een reguleringsorgaan voor de hen toegemeten energiebevoegdheden op te richten. De Vlaamse rege-

Loones

ring zal daar in een hopelijk eerstdaags in te dienen ontwerp van decreet uitvoering aan geven. Dat zal overigens voor 19 februari 2000 door het Europese niveau worden opgevolgd.

VU&ID vraagt garanties voor de onafhankelijkheid van dit reguleringsorgaan. Het Vlaamse reguleringsorgaan moet zich van het federale reguleringsorgaan onderscheiden. Dat betekent evenwel niet dat de gewestelijke aanwezigheid in het federale controlecomité niet langer nodig is. Volgens de bijzondere wet van 1980 kunnen de gewesten immers mee beraadslagen over de grote lijnen van het nationale energiebeleid en van het tienjaarlijkse uitrustingsplan. Die participatie is tot op heden afhankelijk van de federale goodwill. Beraadslagen is bovendien niet hetzelfde als meebeslissen. De deelstaten moeten zelf kunnen meebeslissen.

Dat geldt allereerst voor het uitrustingsplan. De gevolgen van het uitrustingsplan voor het gewestelijk energiebeleid zijn immers aanwijsbaar. Dat geldt ook voor de uitbouw van de gedecentraliseerde energievoorziening, met andere woorden de warmtekrachtkoppeling. De gewesten moeten medebeslissingsrecht krijgen in de vastlegging van de tarieven. U hebt, mijnheer de minister, zelf de hoop uitgesproken dat het federale niveau inzake de terugleververgoeding nog een verdere stap zou zetten. We zouden dat liever zelf regelen. Dat geldt overigens ook voor de noodstroomtarieven en voor de technische aansluitingsvoorwaarden.

De Vlaamse overheid moet niet louter een toezichhoudende rol spelen. Ze moet streven naar een medebeslissende rol in het controlecomité. Naarmate de elektriciteits- en de gasmarkt verder worden vrijgemaakt, zal er meer mededinging komen en zal de planmatige prijsregeling minder relevant worden. Het reguleringskader zal volledig moeten worden herzien, niet het minst om de Europese richtlijnen van 1996 uit te voeren. Dat zal hopelijk ook de federale macht van het controlecomité aantasten. Ondertussen moet Vlaanderen zijn rechtmatige plaats in het controlecomité opnemen. Het is trouwens niet onwaarschijnlijk dat het op langere termijn zal worden afgeschaft en zal opgaan in een groter Europees geheel.

De boven- en ondergrondse opslag van aardgas wordt nog steeds beschouwd als een onderdeel van de grote infrastructuurwerken, met andere woorden als een federale aangelegenheid. De reglementering van deze boven- en ondergrondse opslag is echter in grote mate gebeurd door middel van de

creten. De gewesten verzekeren het milieurisico en de veiligheid van de bevolking. Voor de realisatie van homogene bevoegdheidspakketten zou het dan ook beter zijn om de resterende bevoegdheden in gewestelijke handen te geven. Het inschakelen van een regionale inspectiedienst zou de veiligheid ten goede kunnen komen.

De beleidsnota zwijgt niet over het institutionele. Enkele passages, in het bijzonder de pagina's 7 en 8, handelen over de institutionele problematiek. Het is een positieve zaak dat hier ook wordt erkend dat homogene bevoegdheidspakketten tot een efficiënter beleid leiden.

Die stelling opent perspectieven maar verdient een concretere invulling. Ze wordt ook onmiddellijk gekoppeld aan een intensifiëring van het duurzaam denken op het federale vlak. Die koppeling roept vragen op. Ik vraag me af hoe men de vraag naar meer homogene bevoegdheidspakketten en de intensifiëring van het duurzaam denken op het federale vlak denkt te verbinden. We zullen deze problematiek moeilijk uit de weg kunnen gaan. Vooral de recente initiatieven van federaal staatssecretaris Deleuze roepen de nodige vragen op.

Het spreekt vanzelf dat de verbetering van de situatie de fundamentele doelstelling van het beleid moet blijven. Toch kan men niet voorbijgaan aan een te agressief federaal optreden binnen onze exclusieve bevoegdheden, zeker indien er geen voorafgaand overleg heeft plaatsgehad. Ook het intern Vlaamse institutionele debat wordt aangewakkerd doordat de bevoegdheden energie en mobiliteit aan dezelfde minister zijn toegewezen. Dat is een grote kans. Zo is het uiteraard gemakkelijker een geïntegreerd beleid te voeren. De koppeling tussen energie en mobiliteit is fundamenteel, gezien het toenemende belang van de transportvraag naar energie. Zoals reeds gesteld zullen de alternatieven voor benzine en diesel veel moeilijker rendabel worden dan de hernieuwbare substituten voor elektriciteit. Af en toe hoort men wel eens beweren dat, als die olielobby er niet was geweest, wagens al lang op water zouden rijden. Misschien zal dat wel gebeuren door de toenemende druk rond het hele mobiliteitsdossier. Hoewel, rijden met de auto mag ook niet te goedkoop worden, dus kunnen we het beter laten bij die benzine en die wat duurder maken. Maar in elk geval is er een zekere ontwikkeling mogelijk.

Enkele opmerkingen dan over de beleidsnota zelf. Wat het stimuleren van het rationeel energiegebruik en de REG-studies betreft, komt de nota terecht terug op de studies die hebben uitgewezen

Loones

dat zoiets een bijkomende inzet van zeer veel middelen vergt. Het gaat over 816 miljoen frank in 2000 en 33 miljard frank in 2010. Het spreekt voor zich dat het proces in goede banen leiden essentieel is. In de nota wordt op een overzichtelijke wijze ingegaan op de diverse maatregelen. Mijn fractie vraagt dat u bijvoorbeeld met het beleidsplan tijdig naar het Vlaams Parlement zou komen, zodat daaraan de nodige aandacht kan worden besteed, en dat u de documenten tijdig ter beschikking zou willen stellen. Ook zouden we graag een afwegingskader zien, waaraan we de diverse concrete beleidsinstrumenten kunnen toetsen. Hetzelfde geldt voor het REG-beleid zelf : een goed opgebouwde structuur, met de basisdoelstellingen.

Dan nog een paar detailbenaderingen. Inzake het REG-beleid in de residentiële sector word er in essentie van uitgegaan dat die sector in 2004 minder energie mag verbruiken ten opzichte van 1998. Dat werd ook benadrukt door de heer Glorieux. We vragen ons af of dit realistisch en wenselijk is. We moeten de schadelijke uitstoot verminderen, maar minder energie verbruiken is minder voor de hand liggend als objectieve doelstelling. Het is in feite niet onmiddellijk te verzoenen met de Kyoto-akkoorden. Als men hernieuwbare energie aanwendt en de CO₂-uitstoot afneemt door een vermindering van de fossiele brandstoffen, dan lijkt dat me geen prioritaire doelstelling. Voor de industrie en de dienstensector is er veel minder sprake van die kwantitatieve formulering. Er wordt wel gesproken over de stabilisatie van de CO₂-uitstoot. Onze vraag is dan hoe dat streven zich verhoudt tot onze verbintenis van 1992 in Rio. Is het lakser, zoals soms wel eens wordt beweerd, of is het minstens even streng ?

Ik zal het zeer kort nog over een aantal andere punten en strategische projecten hebben. Er is de energieprestatienorm voor nieuwbouw. We zijn daar zeer enthousiast over, maar we hebben toch een paar vragen. Waar komen die 2 percent controles vandaan ? Zullen die steekproeven voldoende zijn ? Waarom wordt het beperkt tot nieuwbouw in plaats van het onmiddellijk uit te breiden tot industriële vestigingen ? De 'benchmarking' vinden we prachtig. We vragen alleen wat er eigenlijk wordt verstaan onder energie-intensieve bedrijven. Zijn dat die met een grote energiefactuur in hun volledige kostenstructuur ? Komen er ook convenants met minder energie-intensieve sectoren ? We verwijzen ook naar het Nederlandse voorbeeld, dat echt wel het goede voorbeeld is. In Nederland heeft men daarmee ervaring en vaart men duidelijk

een onafhankelijker koers. Wij richten ons misschien iets te veel op de buitenwereld. Een element van het convenant is ook de tegenprestatie van de overheid. De concrete vraag is dan wat die tegenprestatie precies zal inhouden.

Het REG-decreet vinden we een mijlpaal in het Vlaamse REG-beleid. Het vormt een harmonisering en een decretale onderbouw voor het ondersteunend beleidsinstrumentarium. De vraag is dan natuurlijk wanneer we dat REG-decreet zullen krijgen. De REG-norm ter responsabilisering van de energieleveranciers zal ook binnenkort worden voorgelegd. We vragen daarvoor de betrokkenheid van het Vlaams Parlement. We hadden ook gevraagd om ervoor te zorgen dat energiedienstverleners winst kunnen halen uit de vermindering van de energieleveringen. U hebt verwezen naar het Californische model. We hopen nog uitgebreid over dat Californische model te kunnen wegdrömen.

Het aanmoedigen van energiebewust gedrag is dé grote campagne. U stelt terecht dat de Vlamingen eigenlijk wel een hoog milieubesef hebben, maar dat dat niet wordt vertaald in hun gedrag. We hebben dan ook de volgende vraag. In uw beleidsnota wijdt u vier bladzijden aan die grote campagne. Zal die campagne werkelijk gericht zijn op gedragsbeïnvloeding, veeleer dan op verleidelijke en in het oog springende acties, waaraan het effect van de gedragsbepaling toch niet kan worden gemeten ?

Ik laat een aantal andere zaken vallen. We zullen er immers toch nog uitgebreid op terugkomen bij de bespreking van de decreten. Ik ga meteen over tot mijn besluit. Mijnheer de minister, u hebt een federale collega die bevoegd is voor energie en duurzame ontwikkeling. Het begrip duurzame ontwikkeling kan natuurlijk op zowat alle gebieden worden toegepast. We zullen eraan moeten denken om dat ook toe te voegen aan de titel van de volgende minister die bevoegd zal zijn voor energie. U hebt eigenlijk nog een betere positie. U bent als minister bevoegd voor openbare werken, mobiliteit en energie. Vandaag hebben we kunnen vaststellen dat u wellicht nog liever alleen minister van Energie was geweest. Dat leid ik althans af uit het enthousiasme waarmee u optreedt. U voelt zich duidelijk thuis in deze materie. We wensen u dan ook een assertieve houding toe in dit institutioneel-Belgische kader. We hopen dat u een aantal platgetreden paden verlaat en minstens even dynamisch optreedt als uw federale collega. (*Applaus*)

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : Mijnheer Loones, het punt van het energieverbruik is van essentieel belang. Zelfs al komt de energie uit een ecologische bron, dan nog moeten we de gezinnen aanzetten tot minder energiegebruik. Campagnes kunnen daar soelaas bieden, maar dan moeten die wel worden ingebed in een groter geheel. We moeten immers goed opletten dat we de bevolking niet het signaal geven dat, nu we hernieuwbare bronnen hebben, er heel veel mag worden verbruikt. Ik blijf bij de stelling dat de beste energie, de energie is die niet verbruikt is. De heer Loones spreekt over de draaischijf van de lokale overheid. Dat heeft te maken met dienstenbedrijven. We kunnen perfect op het residentiële niveau het verbruik verminderen zonder de levenskwaliteit te verminderen. Die combinatie moeten we maken. Het is niet mijn bedoeling dat de mensen zich douchen met droog water en zonder licht, zoals het al in cartoons werd uitgebeeld.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, we hebben deze voormiddag gedurende een paar uur een goede dialoog gevoerd. Er werden vele zinvolle uitspraken gedaan over de energienota, zowel door de meerderheid als door de oppositie. Ik wil objectief zijn, en zal me zo dadelijk zelfs aansluiten bij een vraag van een lid van de oppositie. De dialoog van deze voormiddag vormt een positieve bijdrage tot de herwaardering van het parlement. Als het altijd zo zou zijn, zouden we het imago van het parlement verbeteren en zouden we meer respect afdwingen.

Ik twijfel er niet aan dat er een volledig en objectief verslag komt in de pers. De weergave van deze gedachtewisseling zal aanleiding geven tot grote reflectie over energie, niet alleen bij de producenten en de distributeurs, maar ook bij de consumenten en bij onze gemeenten. De liberalisering van de energiemarkt zal aanleiding geven tot lagere energieprijzen. Dat houdt inkomstenverlies in voor sommige actoren, maar winst voor andere, onder de vorm van minder uitgaven. Dat is heel goed, als er ook een reflectie ontstaat over energie bij alle actoren van de energiesector.

Ik sluit me aan bij de uitspraak van de heer Voorhamme en anderen, dat dit een zeer goede beleidsnota is. Als ik het niet met u eens ben, zal ik u dat rechtuit zeggen. Ik ben het overigens niet altijd eens met wat ik via de pers verneem. Voor deze nota wil ik u echter feliciteren.

De heer Geraerts van het Vlaams Blok heeft in zijn betoog de plaatsing van de windmolens in Hasselt in vraag gesteld. In het document over duurzame energiebronnen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap staat op bladzijde 16 foto 12, een windkaart van België. Daaruit kunnen we duidelijk afleiden dat er in de streek van Hasselt, Genk, Brustem, en tot in Brussel en omgeving, onvoldoende wind is om windmolens echt te laten renderen. Zo heb ik het althans begrepen, mijnheer Geraerts.

Als het klopt dat een voorafgaande studie uitwijst dat we in de streek van Hasselt geen windmolens moeten plaatsen, waarom werden ze dan wel geplaatst ? Zal men in de toekomst met zulke studies rekening houden en windmolens plaatsen waar het kan, waar het rendeert, en waar het het best is voor ons land ; en zal men ermee wegblijven uit de regio's waarvan we op voorhand weten dat ze er niet kunnen renderen ?

De voorzitter : De heer Geraerts heeft het woord.

De heer Jean Geraerts : Ik heb mijn informatie gehaald uit een document duurzame energie dat uitgaat van één van de beleidsgroepen van de minister zelf. Daarin wordt duidelijk verwezen naar de windmolen van Godsheide die op jaarbasis 400.000 kilowattuur levert. Dat is 11 percent van zijn maximale vermogen, en ik moet de heer Moreau dus gelijk geven als hij zegt dat op die plaats geen windmolen hoort.

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : Men doet hier de merkwaardige vaststelling alsof er in Hasselt niet genoeg wind zou zijn. Ik ben van het tegendeel overtuigd.

Een dergelijke afweging met het oog het plaatsen van een windmolen, gebeurt aan de hand van een zeer eenvoudige meting waarbij wordt nagegaan of de plek in aanmerking komt. De windmolenkaart die daartoe wordt gebruikt, wordt niet opgemaakt voor één windmolen, maar voor windmolenparken. Er zijn in Vlaanderen inderdaad sites die niet geschikt zijn voor windmolenparken. Tot nu toe hebben we in Vlaanderen maar één windmolenpark, met name het park van Zeebrugge, maar we hopen dat er in de toekomst nog meer zullen worden gevonden.

De meting waar ik het over had, kost ongeveer 20.000 frank. Blijkt dan dat er genoeg wind is, dan moet worden nagegaan of de inplanting ruimtelijk

Stevaert

en ecologisch verantwoord is, iets waarover de diensten van Stedenbouw moeten oordelen. Leveren zij een vergunning af, dan kan worden overgegaan tot de inplanting van de windmolen.

Ondertussen zijn drie windmolens operationeel met een rendement van 16 à 17 percent op kapitaal. Dat is mijns inziens voor de gemeenschap een bijzonder zinvolle investering. Ik wil erop wijzen dat een windmolen een afschrijvingsperiode van twintig jaar heeft. Zelfs die twintig jaar worden absoluut niet gehaald. Het is derhalve een bijzonder rendabele investering.

Bij toename van de wind, bijvoorbeeld als de windkracht op zee verdubbelt, wordt de productie met acht vermenigvuldigd. Ik beseef wel dat een windmolen op zee veel meer kost dan een windmolen op het vasteland. Bovendien dient ook een onderscheid te worden gemaakt tussen de verschillende types windmolens. Het nieuwe type, met name de T400 van Belgische makelij, is bijzonder performant en kan ook worden ingeplant op sites die vroeger niet in aanmerking kwamen. Dergelijke technische ontwikkelingen moeten dan ook worden aangemoedigd.

Ik kan evenwel niet genoeg benadrukken dat het probleem niet ligt in een tekort aan wind, maar in de overurbanisatie van Vlaanderen. Bovendien moeten we ook rekening houden met ecologische, historische en culturele factoren.

De golfspelers zeggen mij in ieder geval dat ze de wind in de rug hebben.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heren Schepens, Bossuyt en Sannen, door de heren Van Rompuy en Schuermans en door de heren Geraerts en Boutsen werden tot besluit van deze beleidsnota met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk vrijdag 4 februari 2000 om 17 uur zijn ingediend.

De bespreking is gesloten.

Wij zullen op woensdag 23 februari 2000 om 16 uur de hoofdelijke stemmingen over de moties en de beleidsnota houden.

BELEIDSNOTA Vlaamse Statistieken 1999-2004, ingediend door de heer Steve Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie

– 161 (1999-2000) – Nr. 1

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Vlaamse Statistieken 1999-2004, ingediend door de heer Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, tijdens mijn studies vond ik statistiek maar een saaie bedoening. Ondertussen weet ik dat statistieken ons het basismateriaal verschaffen waar we een beleid op kunnen bouwen. Ik heb de beleidsnota Vlaamse Statistieken 1999-2004 dan ook met aandacht gelezen. Op twee punten vertoont ze mijns inziens een groot hiaat, met name inzake Brussel en inzake gelijke kansen.

Op pagina 15 stelt de beleidsnota als streefdoel het ter beschikking stellen van 'de meest relevante statistieken inzake alle Vlaamse bevoegdheidsdomeinen'. Zo hoort het ook voor een gemengde gewest- en gemeenschapsbevoegdheid, wat het statistiekbeleid is. Des te merkwaardiger is het feit dat we in deze nota geen enkel expliciet engagement terugvinden dat de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse beleid in Brussel, tenminste inzake de gemeenschapsbevoegdheden, volwaardig zullen worden geïncorporeerd in het statistiekbeleid.

Even aangewezen en even afwezig in deze nota is een engagement om bij het statistiekbeleid op andere domeinen rekening te houden met de sociaal-economische belangengemeenschap Vlaanderen-Brussel. Dit zijn belangrijke, principiële uitgangspunten die men vooraf en expliciet moet vastleggen. Dat ze in deze nota ontbreken, is een veeg teken.

De nota schenkt wel veel terechte aandacht aan de internationale profilering van ons statistiekbeleid. Des te belangrijker is dat we niet de wijde wereld intrekken met kaarten en statistieken waarin Brussel een groot zwart gat is.

Grouwels

Statistiekbeleid heeft ook belangrijke implicaties inzake gelijkekansenbeleid. Statistieken moeten immers beleidseffecten, beleidsuitdagingen en sociale problematieken zichtbaar en meetbaar maken. In deze context is het verbazend dat de nota met geen woord rept over mannen/vrouwen, gelijke kansen, genderindicatoren etcetera. Tijdens de vorige regeerperiode werden hierover wel initiatieven genomen, in overleg met de minister voor Gelijke Kansen. De huidige regering heeft daar blijkbaar geen weet van. Dat is betreurenswaardig, omdat het de kwaliteit van zowel het statistiekbeleid als van het gelijkekansenbeleid ondermijnt. We zouden graag een engagement zien in de beleidsnota dat alle statistisch materiaal een opsplitsing mannen/vrouwen krijgt. Men pleit wel voor milieu-indicatoren, maar men vergeet de genderindicatoren. We hebben materiaal nodig om ons gelijkekansenbeleid te onderbouwen. Positief is wel dat er aandacht gaat naar de aanmaak van basisgegevens inzake etnisch-culturele minderheden. Hopelijk wordt Brussel hierbij niet aan de kant gelaten.

We rekenen er stellig op dat de blinde vlekken uit de beleidsnota zullen verdwijnen. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer De Reuse heeft het woord.

De heer Herman De Reuse (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb met interesse de uitgebreide beleidsnota over het statistiekbeleid gelezen. Misschien had men hetzelfde wel op heel wat minder pagina's kunnen zeggen.

U vertrekt van de omgevingsanalyse, waarin u terecht stelt dat er noodzaak is aan meer, betere, snelle en regionale statistieken. We leven inderdaad in een kennismaatschappij waarin we steeds meer willen weten en begrijpen. De burger wordt kritischer. Hij vraagt en heeft recht op motivering voor genomen beslissingen en voor de besteding van overheidsfinanciën. Uiteraard is het voor het bestuur bijzonder belangrijk om te weten wat de burger verwacht. Het is ook belangrijk de impact van de genomen maatregelen te kennen op de voorgestelde resultaten en die te kunnen meten.

Dergelijk cijfermateriaal is derhalve een noodzakelijke voorwaarde voor een kwalitatief hoogstaand bestuur, voor de controle op dat bestuur en gebeurlijk de tussentijdse bijstellingen. Het is zonder meer duidelijk dat hierbij moet worden toegeke-

ken op het zorgvuldig gebruik van de voor handen zijnde statistieken.

Wat verder wordt een analyse gemaakt van de huidige organisatie van de officiële statistieken. Die worden op dit ogenblik te sterk federaal georiënteerd. De wet van 4 juli 1962, gewijzigd bij wet van 1 augustus 1985, machtigt inderdaad alleen de federale regering statistieken op te stellen en andere onderzoeken te houden over de demografische, economische en sociale toestand van België, een gewest en/of een gemeenschap. U stelt daarbij zelf uitdrukkelijk en ik citeer uit uw nota op bladzijde 8 : 'In deze context is de aanmaak van regionale statistieken in hoge mate afhankelijk van de beslissingen van de minister die bevoegd is voor het Nationaal Instituut van de Statistiek, van de werking van het NIS zelf en van de Hoge Raad voor Statistiek. De gewesten hebben een vertegenwoordiger in de Hoge Raad voor Statistiek, maar deze vergadert niet frequent en heeft enkel een adviesbevoegdheid. Zo blijft bijvoorbeeld de beslissing om al dan niet een algemene volkstelling te organiseren, de exclusieve bevoegdheid van de federale minister bevoegd voor Statistiek, niettegenstaande deze telling essentiële informatie bevat voor de regio's'.

Ik meen dan ook dat ik zonder veel tegenspraak kan stellen dat de federale statistieken de regionale aspecten verwaarlozen en dat de Belgische statistieken bovendien nogal eens laattijdig en onbetrouwbaar zijn. In deze situatie heeft dat voor gevolg dat in publicaties van internationale organisaties enkel statistieken te vinden zijn met gegevens die betrekking hebben op België. Waar deze stukken worden gebruikt als referentie bijvoorbeeld bij het evalueren van regio's als mogelijke investeringsplaats, is het duidelijk dat het profiel van Vlaanderen hierdoor wordt geschaad. Het is hierbij zonder meer duidelijk dat Vlaanderen nood heeft aan een eigen kwalitatief hoogstaand statistiekinstituut. Tot mijn genoegen stel ik vast dat u hiermee akkoord gaat.

We hebben op dit ogenblik bijzonder weinig statistische gegevens, behalve die van sommige ministeries en VOI's. Het Waals Gewest heeft met een decreet van 28 februari 1991 al een Autonome Dienst voor Studie en Statistiek en een Waalse Raad voor de Statistiek opgericht. Ook in Brussel werd een Dienst voor de Statistiek uitgebouwd.

Mijnheer de minister, in uw beleidsnota voorziet u in de organisatie en uitbouw van een eigen statistiekbeleid. Dat staat in het regeerakkoord en stoelt op de overtuiging dat bij een ruime interpretatie

De Reuse

van het statistiekbeleid de deelstaten eigenlijk al meer bevoegdheden hebben dan door vorige regeringen werd aangenomen. De precieze uitklaring van het domein werd op de agenda van het Intergouvernementeel Overleg geplaatst. U wilt dat binnenkort zelfs op de Costa brengen. In principe kan dat geen problemen scheppen. Iedereen ervaart de nood aan regionale statistieken. Wallonië en Brussel gingen ons vooraf, uw broodje is al gebakken.

U wilt een Vlaams Statistisch Systeem uitbouwen dat de gebruiker snel en permanent relevante en kwaliteitsvolle officiële statistieken aanbiedt. Dat klinkt goed, maar toch heb ik daar vragen bij. Wat betekent 'toegang op een democratische wijze'?

Minister Steve Stevaert : Er mogen geen financiële of andere drempels bestaan : dat kan via internet. Op korte tijd is in Vlaanderen heel wat gebeurd, dat is niet mijn verdienste, maar die van de kabinetschef van voormalig minister Grouwels. Zij heeft op zeer korte tijd zeer zinvol werk verricht. In Wallonië is weliswaar een kaderregelgeving uitgewerkt, maar in concreto staan we even ver. Ik wil verdere stappen zetten zoals is voorzien in de beleidsnota Staatshervorming. Binnen onze huidige bevoegdheden kunnen we nog heel wat ondernemen. Het lijkt me de evidentie zelf dat een deelstaat de statistische gegevens beheert van de materies waarvoor ze bevoegd is.

Men spreekt soms van een VIS, een Vlaams Instituut voor de Statistiek, naar analogie met het NIS. Dat ligt niet in mijn bedoeling. Ik wil een Vlaams Statistisch Systeem dat iedereen kan raadplegen. Dat moet mogelijk zijn.

Mevrouw Grouwels had twee concrete opmerkingen. Het aspect Gelijke Kansen en het element Brussel zullen specifiek worden opgenomen. We hebben daarover immers specifiek Vlaamse gegevens. Maar dat moet ook in overleg met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gebeuren. Op dit moment kunnen we ons beter richten op de andere gewesten dan naar het federale niveau. Het NIS mag zeker niet als voorbeeld gelden voor het Vlaamse statistisch beleid.

De voorzitter : De heer De Reuse heeft het woord.

De heer Herman De Reuse : Op pagina 15 staat dat 'om het streefdoel te bereiken de Vlaamse overheid zelf de nodige inspanningen zal doen en de andere (Vlaamse) actoren zal responsabiliseren'. Uiteraard kunt u niet alleen dit systeem op-

starten. Men heeft ook nood aan gegevens van ministeries, VOI's, provincies, gemeenten, eventueel universiteiten, enzovoort. U beseft ook dat daarvoor een opleiding nodig is en dat men materiaal ter beschikking moet stellen. Mijnheer de minister, welke financiële middelen staan daartegenover? Moeten gemeenten, provincies en ondergeschikte besturen daar zelf voor instaan? Hierover bestaat geen duidelijkheid.

Over de aanmaak van basisgegevens inzake de etnisch-culturele minderheden zegt u dat we kampen met een ernstig gebrek aan statistisch materiaal. Er bestaan bijvoorbeeld geen statistieken over vluchtelingen, woonwagenbewoners en vreemdelingen zonder wettig verblijfsstatuut. Op een ander vlak schieten de beschikbare statistieken tekort omdat ze slechts een gedeeltelijk zicht geven op de werkelijkheid. U stelt dat de demografische statistieken over allochtonen in die zin beperkt zijn dat ze van de personen enkel de huidige nationaliteit en de nationaliteit in het voorgaand jaar geven. Allochtonen kunnen hierdoor 1 jaar na de naturalisatie uit het beeld verdwijnen.

Het is positief dat u dat daar gegevens over wilt. Hoe ziet u echter dat beleid? Het gaat om een prangend probleem. Met welke snelheid wenst u dat beleid uit te voeren? Zult u ook zo correct zijn de allochtone deelname aan de criminaliteit in dit land in statistieken weer te geven?

Het is positief dat u een tekort in het Vlaams Gewest en de Vlaamse Gemeenschap wilt wegwerken. Reeds bij de vorige beleidsverklaring werd heel wat beloofd op het gebied van de statistieken. Tot nu toe is van die intenties bijzonder weinig in huis gekomen. Hoewel ik me een aantal vragen stel, geeft u een bijzonder goede technische benadering. We kijken echter met argusogen naar wat dit in de praktijk zal betekenen. Het is geen gemakkelijke, maar wel een dringende opgave. U zegt zelf dat dit een essentieel element vormt voor een werkelijk kwalitatief beleid. *(Applaus bij het VB)*

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de minister, u hebt daarnet geantwoord op de opmerkingen van mevrouw Grouwels over Brussel. U verwijst daarbij naar het overleg met het gewest. Zij vroeg echter een engagement aan te gaan om binnen de meting van gemeenschapsmateries Brussel zichtbaar te maken. Daarvoor heeft men het Brussels Hoofdstedelijk Gewest niet nodig.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, we worden met een historisch feit geconfronteerd. Namens mijn fractie – die de zesde fractie is – mag ik als derde spreker op de tribune komen.

Minister Steve Stevaert : Het is normaal dat eerst de specialisten spreken. (*Gelach*)

De heer Chris Vandenbroeke : Zou dat alles misschien betekenen dat er vanuit formeel oogpunt iets mis is met de beleidsnota ? Eigenlijk is dat inderdaad het geval. Ik stel vast dat u een beleidsnota over statistieken indient van 98 bladzijden : het corpus beslaat 32 bladzijden, de bijlagen 66 bladzijden. De beleidsnota Algemeen Beleid, Financiën en Begroting, die we hier volgende week bespreken, zou het koninginnenstuk moeten vormen. Die tekst beslaat slechts 15 bladzijden.

Wat de formele kant van de zaak betreft, stel ik ook vast dat ik in uw beleidsnota geen cijfers, gemiddelden, medianen of correlaties terugvind. De minister moet zich echter niet ongerust maken : zijn beleidsnota heeft inhoud. In de nota verwoordt hij wel degelijk een visie. Ik zou die visie hier even willen analyseren.

De aanmaak van statistische informatie moet op drie niveaus gebeuren : het internationale, het nationale en dat van de deelstaten. De internationale dimensie wint steeds meer aan belang : de Eurostat-statistieken tonen dat aan. De federale statistieken, voortvloeiend uit de wet op de statistiek van 1962, worden opgesteld door het NIS. Die statistieken hebben de gekende eigenschappen, en de geheimhoudingsplicht is erop van toepassing. Ten slotte is er het initiatiefrecht van de deelstaten. We kunnen op dit vlak een en ander doen, maar zoals altijd moet men dan verwijzen naar de wet op de statistiek van 1962 en de werking van het NIS, met inbegrip van de geheimhoudingsregels, enzovoorts.

Wat kunnen, mogen en moeten de deelstaten doen ? In het verlengde van wat tijdens de voorbije zittingsperiode is gebeurd, kunnen we een minimalistisch standpunt aankleven. Dan stellen we dat we niets mogen, en dat we ons beperken tot het respecteren van de wet op de statistiek. We kunnen ons ook maximalistisch opstellen. Dan leggen we de realiteit naast ons neer, en doen onze zin voor die beleidsdomeinen waarvoor we verantwoordelijkheid dragen. In dat geval is een tussenpositie

mogelijk, waarbij we het maximalistische standpunt combineren met het interactief functioneren. Dat moet ons toelaten ook statistische informatie in te winnen over beleidsdomeinen die niet of slechts gedeeltelijk tot ons bevoegdheidspakket behoren, zoals de gezondheidszorg. Die tussenpositie lijkt me de beste oplossing.

Ik kom nu tot mijn besluit. Onze doelstellingen moeten ambitieus zijn. Ik verschil wel een tikkeltje van mening met de minister in verband met wat hij de heer De Reuse heeft gezegd. Onze fractie en ikzelf zijn voorstander van de oprichting van een VLIS, een Vlaams Instituut voor de Statistiek.

Dit instituut moet in tegenstelling tot het NIS optimaal functioneren omdat het op drie wijzen interactief kan optreden. In de eerste plaats kan interactief worden opgetreden tegenover het beleid dat we zelf voeren met de administratie voor Planning en Statistiek, die niet onaardig werk levert.

In de tweede plaats kan interactief worden opgetreden tegenover het federale niveau zodat ook informatie kan worden verkregen over bevoegdheden die nog niet echt aan ons zijn toegewezen. Ik hoef de minister er niet op te wijzen dat volgens heel wat auteurs van economische en medische literatuur, de tijd van de nationale statistieken, dus de nationale gemiddelden, is voorbijgestreefd. Deze statistieken nivelleren alles en er kan niet meer mee worden gewerkt. Ik wil werken met regionale indicatoren. Die moeten dan ook bestaan voor de buitenlandse handel. Internationale handelsstromen zijn een grote Vlaamse troef, maar we hebben er geen echt inzicht in. Dit is mogelijk via een interactief optreden tegenover de federale overheid. Hetzelfde geldt voor de gezondheidsindicatoren. De gegevens waarover bijvoorbeeld de commissie-Jadot beschikte, zijn op zichzelf wel waardevol, maar het gaat altijd om nationale gegevens. We hebben regionale gegevens nodig.

Een regionaal instituut zoals het VLIS kan ook internationaal optreden. Het is een direct aanspreekpunt. Als we horizontaal blijven functioneren met de APS, dreigen we verloren te lopen. We staan achter de nota van de minister en zullen ze verdedigen op de Costa zodat we hopelijk een regionaal statistiekenbeleid krijgen. (*Applaus bij VU&ID*)

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : Ik ben het hiermee volledig eens. Ik ben enkel bang voor het woord 'instituut'. Om die reden heb ik het VSS naar voren geschoven. Vlaamse ambtenaren leveren nu reeds

Stevaert

goed werk. Ik ben het met de heer Vandenbroeke eens dat we kruisverbanden moeten leggen en blijven groeien. Dit is mogelijk. Als we erin slagen het systeem te ontsluiten, dan kan ook interactief worden opgetreden tegenover de burger en de gemeenten. De heer De Reuse had het over de kosten, maar we mogen niet vergeten dat we gigantisch veel geld besparen. Gemeentebesturen moeten voor het opstellen van SIF-plannen of andere plannen een beroep doen op privé-firma's die gegevens, die ooit zijn verzameld, opnieuw verkopen. Nu krijgen ze toegang via zeer eenvoudige systemen waardoor de beleidsplanning op het lokale niveau geen bijkomende kosten met zich meebrengt. Statistieken mogen geld kosten, want ze brengen geld op. Ik hoop dat de minister van Financiën het hiermee eens is.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heren Van Rompuy en Schuermans werd tot besluit van deze beleidsnota een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet uiterlijk vrijdag 4 februari 2000 om 17 uur zijn ingediend.

De bespreking is gesloten.

Wij zullen op woensdag 23 februari 2000 om 16 uur de hoofdelijke stemmingen over de motie en de beleidsnota houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14.30 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 13 uur.*
